

Sovyet Karadeniz donanmasının âkıbeti bir Boğazlar meselesi ortaya çıkarabilir mi?

Almanların Kafkasyaya doğru ilerlemeleri, Karadenizdeki Rus donanmasının âkıbeti kaygısını meydana çıkardı. Sivastopol ve Novorosijsk gibi başlıca üslerinden yoksun kalan Sovyet filosu, şimdilik Kafkas kıyılarında Sohum, Batum gibi birkaç küçük limana sığınıyor.

Kafkasya harbinde deniz yolumdan istifade etmeleri taşıma işlerini çok kolaylaştıracağı için, Almanların Sovyet donanmasını yoketmeye çalışacakları ve Stalingraddan sonra hızla Batuma kadar ilerlemek isteyecekleri sanılıyor.

Bütün Karadeniz limanları Almanyanın eline geçerse Sovyet donanması ne yapacak?

Sovyetlerin Karadeniz filosu —bizi bildiğimiz— yirmi üç bin tonluk bir dredi notla, iki veya üç kruvazör, yeti torpido muhribi ve yirmi kadar denizaltı gemisinden ibarettir. Yeni ve bugünkü harbe göre pek ehemmiyetli çapta olmamasına rağmen düşman eline geçmesi halinde istenmeyecek olan bu donanma, ya Ruslar tarafından batırılır, yahut milletlerarası kanunlara uygun sonuçlara katlanarak yabancı bir limana sığınır.

Bu ihtimaller dışında üçüncü bir imkân düşünüldüğünü «Journal de Genève» in bir yazısından öğrendik. Bu İsviçre gazetesine Berlinden gönderilmiş olan bir yazıya göre, Karadeniz Rus donanmasının sonu, Montreux Boğazları anlaşmasını yeniden

ortaya atıyormuş. Çünkü «Daily Telegraph» gazetesi Karadenizdeki Sovyet harp gemilerinin Boğazlardan geçmesi meselesini iletir sürmüş. İngiliz gazetesinin böyle bir yazısından bizim habermiz yok. Fakat bu gazete yazıyormuş ki Montreux Boğazları anlaşmasına göre harbe olan bir devletin harp gemileri bağı oldukları limanlardan ayrılmış olmadıkça Boğazlardan geçemezler. Halbuki, gene bu İngiliz gazetesine bakılırsa, Almanların işgal ettikleri limanlardan ayrılmış olan Sovyet filosunu, bağı bulunduğu limanlardan işli kesilmiş bir donanma diye ele almak ve Vilâdivostok, Kronstat limanlarına bağı ve oralara gidecek gemiler gibi saymak gerekir.

Almanlar bu görüş tarzını kabul etmiyorlar ve Montreux vesikasının tefsiri hakkını Türkiye bırakıyorlar.

1936 Montreux Boğazları konferansında Türkiye Delegesi olarak muahedenin konuşulma ve yazılmasında bulunduğumuz için bu meselede tefsire muhtaç bir nokta olmadığı fikrindeyiz. Esasen vesikanın yazılışındaki açıklık her türlü duraksamaya engelidir.

Montreux mukavelesinin on dokuzuncu maddesine göre, harp olduğu vakit, harbe girmiş devletlerin harp gemileri Boğazlardan geçemez. Ancak harbe girmiş, Karadenizdeki veya dışındaki devlet-

Necmeddin Sadak
(Devamı sahife 2, sütun 5 te)

Tramvay işçileri

Ücretin azlığı yüzünden
istifalar çoğalıyor

Tramvay idaresi bir zamanlar bandaj bulmak hususunda sıkıntı çekiyordu. Bu ihtiyaç temin edilmişti. Fakat şimdi de işçi azlığı ile karşılaşmıştır. Sene başından 1 Eylül'e kadar 850 işçiden 375 i istifa etmiş, 69 kişi de idarece işten çıkarılmıştır. Bu suretle 441 kişi kadrodan ayrılmıştır. Bunların yerine ancak 265 kişi alınabilmektedir. Bu yüzden kontrolörlerden bir kısmı vatmanlık yapmaktadır.

Tramvay idaresinin bugünkü servisi idare için vasatı olarak 850 işçiye ihtiyacı vardır. Ağustos 59 kişilik noksanı, Eylülde noksan 77 kişiyeye çıkmıştır.

İşçilerin ayrılmaları için ağırbaşlıdan ve geçim zorluğundan ileri geliyor. Tramvaylar çok kalabalık olduğundan bu kalabalıkta günde 9 saat çalışmak biletipleri ve vatmanları çok yormaktadır. Şirket zamanında biletiplere 126,5, vatmanlara 149 kuruş gündelik ve her sene için 5 kuruş kıdem zammı veriliyordu. Ayrıca da 3 sınıf üzerine 20, 23, 26 kuruş sınıf primi verilmekte idi. Evvelce 126 kuruş gündelik alan işçi şimdi 140 kuruş almaktadır. İdare işçilere günde bir kap sıcak yemek te veriyor. Yemek idareye evvelce 10 kuruş maaşla verilmekteydi. Halde şimdi 18 kuruş çıkmaktadır.

Maaş ve ücretlere yapılan kanunî zamdan son zamanda işçiler de istifade ettirilmislerdir. Fakat bütün bunlara rağmen 15 senelik bir işçinin eline, vergi kesildikten sonra 219 kuruş geçmektedir. İşçiler geçinemekte ve çekilmektedir. Çekilenlerden birçoğu seyyar satıcılık ve sair gibi işlerle hayatlarını kazanıyorlar.

İnhisarlar Vekili

Ankara 25 — İnhisarlar Vekili B. Raif Karadeniz, Karadeniz sahlinde bir teflik seyahati yapmak için bugün Samsuna hareket etmiştir.

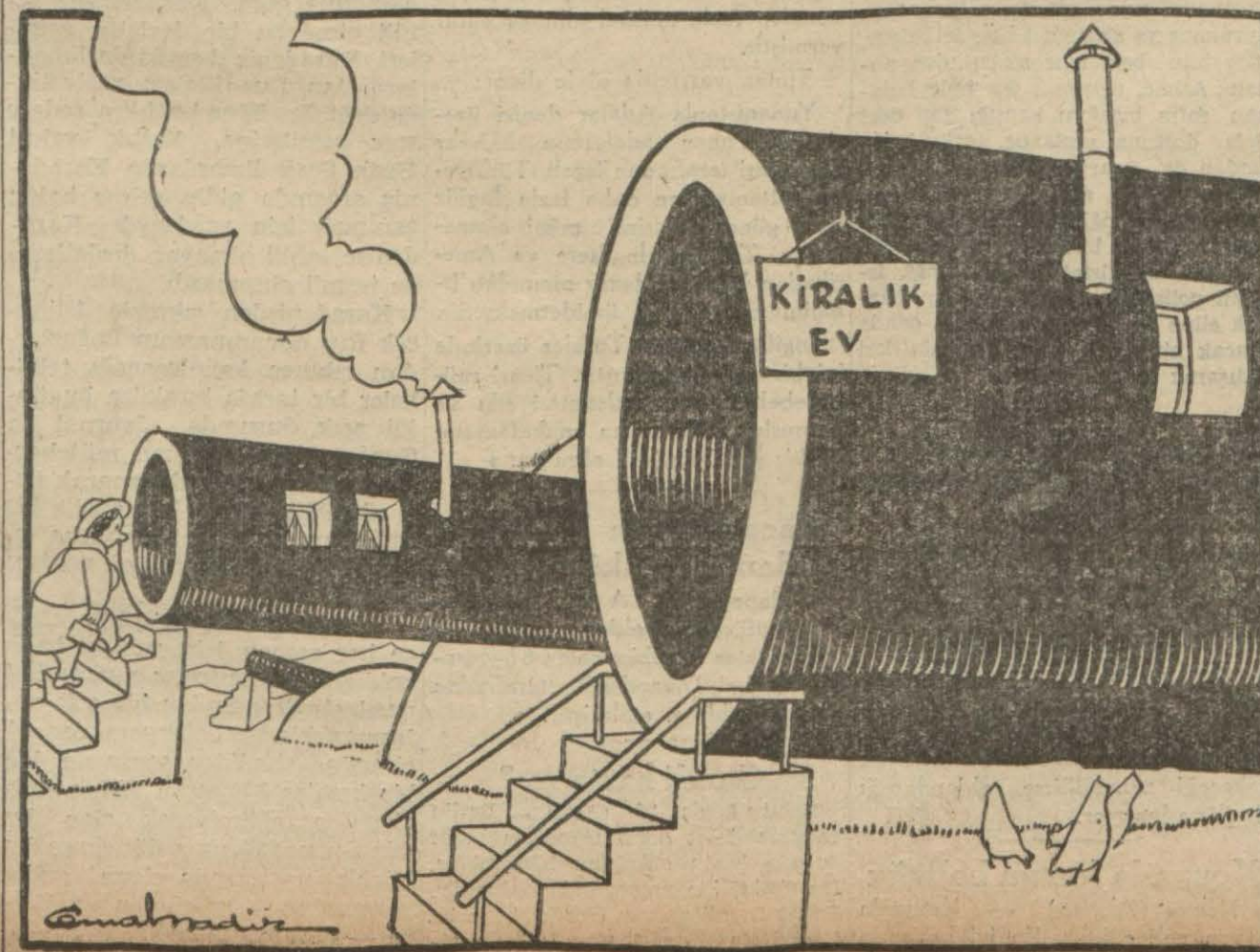
Amerika sefiri mezuniyet ile memleketine gidiyor

Ankara 25 — Birleşik Amerika büyükelçisi B. Steinhart bu gece mezuniyetle memleketine gitmek için Toros ekspresle hareket etmiştir.

Şeker parasile hastane yapılacak

Ankara 25 — Şeker fiyatlarına zam yapıldığı zaman fakirlere bedava şeker dağıtmak için Sıhhiye Vekâletinin bütçesine 3,5 milyon liralık bir tahsisat konmuştu. Fakat yapılan tektikler bu tevzün zorluklarını gösterdiğinden şeker tevzülünden vazgeçilerek bu paranın fakir halkın ihtiyaçlarını karşılayacak hastane ile sıhhi müesseseler kurulması ve mevcutlarının ıslah ve tekemmülünde kullanılması uygun görülmüştür. Bu para İcazında Kızılay Cemiyetine de verilebilecektir.

Bu harbin sonunda: 9

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Almanlar, Stalingrad'ın içinden Volga'ya vardılar

Birçok binalar ve belediye dairesi işgal edildi, şehrin
şimal batısında da Alman mukabil taarruzları oluyor

Vichy 26 (A.A.) — Almanlar, Stalingrad şehri içinde şiddetli muharebelerden sonra Volga kıyılarına varmışlardır. Birçok bina blokları ve eski Belediye binası da işgal edilmiştir. Ruslar Gepeu'nun kırsallarında mukavemeti çalışıyorlar.

Kafkasya'da Tuapse ve Grozni'ye karşı tehlike artmıştır. Almanlar, Kafkasyanın merkezindeki dağı silsilesinin 4000 metrelik zirvelerini aşmışlardır. Moskova, Novorosijsk'in cenup doğusunda yeniden Alman taarruunun b'şladığını bildirmektedir.

Londra 26 (A.A.) — Ruslar Stalingrad şehri içinde Alman ilerleyişini durdurmakla kalmamışlar, Alman komutanlığını kuvvetlerini şimali garbiye göndermeğe de icbar etmişlerdir. Berlin sözcükleri, ağır değiştirerek Stalingrad sahasında stratejik hedeflerine vardıklarından demvurmakta ve Alman erkânı umumiyesinin dikkatini Stalingraddan başka cephelelere, Kafkaslara çevirmeğe çalışmaktadır.

Gelen ajans haberlerine göre Kafkasyada Mozdok muntakasında Grozni petrol muntakasına doğru Alman ilerleyişi akim bırakılmıştır. Almanlar bu muntakada dar bir kesimde 35 tank ve büyük bir piyade kuvveti taarruza geçmişlerdir. Tanklardan 20 si tahrir veya hasara uğratılınca ilk mevzilere çekilmişlerdir. Başka bir kesimde, bir düşman gurupu, bir kısıpca düşmüştür.

Dün geceki Sovyet tebliği

Moskova 26 (Radyo) — Dün gece yarısı neşredilen resmî tebliğ: 25 Eylül günü kuvvetlerimiz,

Mısır'da yeni harekât

İngilizlerin yakında
taarruza geçecekleri
bildiriliyor

Vaşington 26 (A.A.) — Mısır çölünde İngilizlerin Calo vahasına yaptıkları akın, mütefiklerin müdafaa kalmak niyetinde bulunmadıklarını gösterir. Mısır'daki vaziyet olduğu gibi duramaz. Mısır'a birçok Amerikan asker ve uçağı varmak üzeredir.

Stalingrad, Mozdok ve Sinavino muntakalarında düşmanla şiddetli muharebeler yapılmıştır. Cephenin diğer kesimlerinde ehemmiyetli bir değişiklik olmamıştır.

Tebliğe yapılan ilâvede şöyle deniliyor: 24 Eylül günü hava kuvvetlerimiz, asker bindirilmiş ve levazım yüklü 45 kamyon ve otomobil, 6 sahra bataryası, 6 siper havan bataryası, 17 uçaksavar mevziini susturmuşlar, 4 depoyu havaya uçurmuşlar, 5 bölüğe yakın düşman piyade kuvvetini imha etmişlerdir.

Düşman Stalingradda savaş nişamlarımıza topçu ve siper havan-

ları (teşi açtı, kitalarımız, Almanların anıdına mukavemetini kırdıktan sonra elverişli bir mevzi işgal ettiler, iki bine yakın düşman subay ve erini yokettiler, 10 kamyon, 24 nakliye arabası ve bir cephane deposunu tahrir ettiler.

Stalingrad'ın şimal batısında kitalarımız faal muharebe hareketlerinde bulundular. Bu kesime Almanlar, ç. Lucak yeni ihtiyatlar getirmek ve mukabil hücumlara geçmekte-

Bir birliğimiz, bir günde 3 düşman hücumunu püskürttü, 1500 düşman subay ve erini imha etti, 12 tank, 20 top, 20 makineli tüfek, 10 siper havanı tahrir etti. Canimetler ve esirler aldık. Başka bir kesimde 5 zırhlı otomobil, 4 top, 2 siper bataryası tahrir ve bir bölükten fazla düşman piyadesini imha ettik.

Mozdok muntakasından düşmanın şiddetli hücumları tardedildi. Dört günde düşmanın bir tabur piyadesi imha, 12 tank, 4 zırhlı otomobil, 6 kamyon, 7 mitralyöz ve diğer teslatatı tahrir edildi. Diğer bir kesimde 60 kadar Alman yokedildi.

Novorosijsk'in şimal doğusunda 3 günde iki albay da dahil olmak üzere 2000 e yakın düşman subay ve eri imha edilmiştir.

Sinavino bölgesinde düşman birkaç mukabi hücumda bulunarak büyük zayıf pahasına bir kıtımızın hatlarına girmeye muvaffak oldu. Düşmanın ilerleyişi durduruldu; bu düşman gurupunu imha için muharebeler devam ediyor.

İngiliz uçakları Oslo sehrini bombaladılar

Londra 26 (A.A.) — İngiliz uçakları dün Norveçin merkezi olan Oslo şehrindeki hedeflere gündüzün taarruz etmişlerdir. Hücum, Kulsing lehinde bir parti tezahürü yapıldığı esnada ansızın ıera edilmiştir.

İngiliz uçakları, görünmeden şehrin üzerine gelmişlerdir. Bombalar patlamağa ve infilâklar olmağa başladığı zaman tehlike işareti verildi.

miştir.

Kulsing taraftarları, üniversite binasında toplanmış ve bombalar patlamağa başlayınca mahzenlere kaçmağa mecbur kalmışlar. Toplantıdan sonra yapılması mukarrer olan geçit resmî de suya düşmüştür. İngiliz tayyareleri bu taarruzu yapmak için 6.000 kilometre katetmişler ve hepsi de salimen dönmüşlerdir.

Japon nakliye gemilerine hücum

Londra 26 (A.A.) — Cenup Pasifikteki müttetik karargâhının tebliğine göre Yeni Gine'de Moresby limanına varmağa çalışan Japon öncüler Stanley dağılarından geri çekilmeye icbar edilmişlerdir. Bu muntakada şiddetli yağmurlar başlamıştır. Tayyarelerimiz Vayrapl köprüsüne üç tam isabet kaydederek köprüünün bir başını tahrir etmişlerdir. Salamanın cenubu garbisinde müttetikler mukabil taarruza Japonları

geri atmışlardır. Orta hacimde bir düşman şilebine isabet olmuştur. Uçan kaleler Şetland adası açıklarında büyük bir Japon nakliye gemisi kafilisine taarruz etmişler ve üç tam isabet kaydetmişlerdir.

Bu kafilinin Salomon adasındaki Japonlara takviye götürmekte olduğu zannedilmektedir.

Guadal Kanal adasında kuvvetlerimiz, dğınık Japon kuvvetlerine karşı taarruzlarına devam etmişlerdir.

Von Papen'e suikast maznun- larının Temyizde muhakemesi

Temyiz ceza dairesi, duruşmanın evrak
üzerinde yapılmasına karar verdi

Ankara 26 (Telefonla) — Temyiz birinci ceza dairesi bu sabah saat 9,15 te Von Papen'e suikast maznunlarının mürafaasına başladı. Riyaset makamı: Halil Özgörek, müddeiumumi makamını da başmuvavin İbrahim Nafiz Çağlayan işgal ediyordu. Celse açılınca reis, usulün 318 inci maddesine tevfikan suçlu Pavloffa Kornilofa, kendilerinin bizzat mahkemeye gelmelerine kanunî imkân bulunmadığı ve kendilerine

tiği tebliğ edilmiş olmasına rağmen, iki suçlunun şifahi beyanatlarının dinlenmesinde ısrar ettikleri ve Abdürrahmanın müdafii avukat Zakir Ziya da Ankara barosundan çıkarılmış olduğu cihetle, müddeiumuminin bu hususta mütalaasını sordu.

Müddeiumumi muavini, usulün 318 inci maddesi sarih olduğundan duruşmasız tetkikata devam edilmesini beyan etti. Mahkeme heyeti müzakereden sonra duruşmanın evrak üzerinde yapılmasına karar

SÖZÜN GELİŞİ

Dil bayramı

Bugün yurdun her köşesinde dil bayramı kutlanıyor. Yüz yılların ve geniş imparatorluk kaynaşmalarının tesiriyle yabancı dillerden gelen kelime ve hattâ kurallarla sarılıp çevrilerek öz varlığı sisler içinde kalan güzel dilimizin ilmi bir inceleme sonunda bütün parçalarıyla yeniden ortaya konması fikri on sene evvel bugün toplanan kurultayda sağlanmıştı.

Türk dilinin başka diller ve dil gruplarıyla karşılaştırılması, dilin ve hele Türk dilinin tarihten öncesi ve tarihi, leğüstik, filoloji, etimoloji incelemeleri, mukayeseli gramer ve tarihi gramer araştırmaları ilk dil kurultayının Türk Dil Kurumuna verdiği ödevlerin birinci bölümünü; dil üzerinde inkılâpçı ruhla çalışma ise ikinci bölümünü teşkil ediyordu. Bu bölümde Türk lehçesi başta olarak Türk lehçelerindeki sözlerin derlenmesi, dilimizde, hele yazımızda kullanılan yabancı sözlerin öz Türkçe karşılıkları bulunması, terimlerin Türkçeleştirilmesi, bütün bu araştırmalardan alınacak sonuçlara göre Türk lehçeler sözlüğü, yeni Türk sözlüğü, Türk ana grameri yapılması işleri vardı.

On sene gibi kısa bir zaman içinde bu büyük ve dalı budaklı işin sona erdirilmesi elbette ki beklenemezdi. Fakat Türk Dil Kurumunun bütün dil bilginlerimizin katkısıyla başlayan sürekli çalışmalarının on senelik tablosu epey dolgun. Kurultayca verilen ödevlerin her kolunda bir kaç sağlam adım atılmış, bir kaç değerli eser meydana konmuştur. Gramerimizin ana hatları sağlanmış bulunuyor. Halk ağzından söz derleme işleri, dilimizdeki yabancı sözlerin Türkçe karşılıkları aranması, terimlerin Türkçeleştirilmesi yolunda çalışmalar yeni Türk sözlüğünün, kurulacak bu büyük anıtın temelini teşkil eden çalışmalardır.

Hele dilimizin temizlenmesi için sarfedilen gayret bir çok yabancı kelimeleri şimdiden dilimizin sınırları dışına çıkarmış ve bizi hiç yadırgamadığımız Türk köklü yeni kelimelere kavuşturmuştur.

Türkçüğe benliğini tanıtan Ebedi Şef Atatürk'ün işaretile başlayan dil çalışmaları Millî Şefimizin sürekli ilgisi ve teşvikiledir ki hüznü bir kat daha arttırmış bulunuyor. Dilimiz üzerinde bu kadar geniş bir çalışmaya başlanç olan kurultayın ilk toplantı gününü Dil Bayramı olarak kutlamamızın sebepleri işte bunlardır.

Şevket Rado

Mahkemelerde:

Hal iskelesinde korsanlık

Suçlu "Haberim yok, iftiradır," diyor

Maznun Şerafeddin yirmi beş yaşlarında, geniş omuzlu, kalın kemikli, tam mânasile bir genç İrîsi. Hırsızlık ve adam yaralama suçlarından yakalanmış, Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesinde sorgusu yapılıyor. Tahkikat evrakında vaka şöyle anlatılıyor: Hüseyin ve Ali adlarında iki kişiye ait kereste kayığı hâl iskelesine yanaşmış. Gece Ali ile Hüseyin kayığın baş tarafındaki boş yerde uykuya dalmışlar. Şerafeddin karanlıkta sahile yaklaşıp yavaşça kayığa atılmış. Etrafta kimse olup olmadığını araştırırken hâl bekçisi kendisini görmüş, orada ne aradığını sormuş. Şerafeddin derhal bir yalan uydurmuş:

— Keresteleri boşaltmak için yemiyi ele burada hamallık yapıyorum. Yarın sabah işe başlayacağım. Mal sahibi; bu gece kayıkta yat da keresteleri bekle, dedi. Burada bekçilik yapıyorum.

Diye hâl bekçisini savmış. Etraftan el ayak tamamille çekildikten sonra Şerafeddin kayığın başaltı denilen yerine girmiş, orada Ali ile Hüseyin derin uykuya daldıklarını görünce yavaşça yanlarına yaklaşmış. Ali'nin ceplerini karıştırmış, bir şey bulamamış. Fakat Hüseyin'in cebinin kabanık durmasından, orada para cüzdanı bulunduğunu anlamış. Hüseyin yatarken ceketinin yakasını iliklediği için, cüzdanı çıkarmak üzere düğmeleri çözerken uyanmasından korkan Şerafeddin bunun kolayını bulmuş. Hemen cebinden cakitini çıkarıp Hüseyin'in ceketinin göğsünü kesmiş ve cüzdanı aşmış. Tam çıkacağı sırada heyecanından farkına varmayarak Hüseyin'in bacağına çarpmış. Bu çarpmadan uyanan Hüseyin, bir adamın koşarak çıktığını görünce yerinden fırlamış ve arkadaşları Aliye de seslenerek Şerafeddin'in arkasından koşmuşlardır. İki arkadaş kereste yığınlarının üzerinde Şerafeddin'i yakalamışlar ve aralarında boğuşma başlamış. Şerafeddin yakayı kurtarmak için elindeki bıçakla Hüseyin'in iki kolunu dirseklerine kadar parçalamış. Güçlütüğü duyan bekçiler de yetişmişler, iskelede korsanlığa kalkışan Şerafeddin'i, elinde bıçakla yakalamışlar. Hüseyin'in cebinden aldığı elli beş lira da Şerafeddin'in üzerinde bulunmuş.

Mahkemede Şerafeddin bu iddiaları kabul etmiyor: — Bunların aşk yoktur bay hakim! Ben hamallık yapıyorum. Akşam üzeri Hüseyin beni çağırdı; yarın bu keresteleri iskeleye çıkar, bu gece de kayıkta bekle, keresteleri kimse çalmayın, dedi.

— Keresteleri boşaltmak için yemiyi ele burada hamallık yapıyorum. Yarın sabah işe başlayacağım. Mal sahibi; bu gece kayıkta yat da keresteleri bekle, dedi. Burada bekçilik yapıyorum.

Diye hâl bekçisini savmış. Etraftan el ayak tamamille çekildikten sonra Şerafeddin kayığın başaltı denilen yerine girmiş, orada Ali ile Hüseyin derin uykuya daldıklarını görünce yavaşça yanlarına yaklaşmış. Ali'nin ceplerini karıştırmış, bir şey bulamamış. Fakat Hüseyin'in cebinin kabanık durmasından, orada para cüzdanı bulunduğunu anlamış. Hüseyin yatarken ceketinin yakasını iliklediği için, cüzdanı çıkarmak üzere düğmeleri çözerken uyanmasından korkan Şerafeddin bunun kolayını bulmuş. Hemen cebinden cakitini çıkarıp Hüseyin'in ceketinin göğsünü kesmiş ve cüzdanı aşmış. Tam çıkacağı sırada heyecanından farkına varmayarak Hüseyin'in bacağına çarpmış. Bu çarpmadan uyanan Hüseyin, bir adamın koşarak çıktığını görünce yerinden fırlamış ve arkadaşları Aliye de seslenerek Şerafeddin'in arkasından koşmuşlardır. İki arkadaş kereste yığınlarının üzerinde Şerafeddin'i yakalamışlar ve aralarında boğuşma başlamış. Şerafeddin yakayı kurtarmak için elindeki bıçakla Hüseyin'in iki kolunu dirseklerine kadar parçalamış. Güçlütüğü duyan bekçiler de yetişmişler, iskelede korsanlığa kalkışan Şerafeddin'i, elinde bıçakla yakalamışlar. Hüseyin'in cebinden aldığı elli beş lira da Şerafeddin'in üzerinde bulunmuş.

Mahkemede Şerafeddin bu iddiaları kabul etmiyor: — Bunların aşk yoktur bay hakim! Ben hamallık yapıyorum. Akşam üzeri Hüseyin beni çağırdı; yarın bu keresteleri iskeleye çıkar, bu gece de kayıkta bekle, keresteleri kimse çalmayın, dedi.

— Keresteleri boşaltmak için yemiyi ele burada hamallık yapıyorum. Yarın sabah işe başlayacağım. Mal sahibi; bu gece kayıkta yat da keresteleri bekle, dedi. Burada bekçilik yapıyorum.

AKŞAM SPOR

Lig maçları

Galatasaray bu hafta da oynamıyor. I. Spor - Vefa karşılaşması sıkı olacak

Lig maçlarının üçüncü hafta karşılaşmalarına yarın Fenerbahçe ve Şeref stadlarında devam edilecektir. Ajanlık tarafından tesbit edilen programa göre Fenerbahçe stadında Süleymaniye - Taksim, İstanbulspor - Vefa, Galatasaray - Fenerbahçe, Şeref stadında da Kasımpaşa - Davutpaşa, Beşiktaş - Beykoz maçları yapılacaktır.

Galatasaraylıların saha hissesi ihtilafı yüzünden geçen hafta Beşiktaş takım çıkarmasıkları malumdur. Bugüne kadar bu ihtilafın halledilmesi yolunda her hangi bir teşebbüs yapılmadığı cihetle yarınki Galatasaray Fenerbahçe maçının da oynanmayacağı tabiidir.

Nitekim futbol ajanlığının gazetelere göndermiş olduğu haftalık lig maçları tebliğinde Galatasaray - Fenerbahçe maçı iflan edilmemiştir. Bundan Galatasaraylıların sahaya çıkmamakta ısrar ettikleri anlaşılmalıdır.

Son zamanlarda eski heyecanını kaybetmediği ve gün geçtikçe seviyesi düşmekte olduğunu ileri sürdükümüz Türk futbolunun bu son hâdise yüzünden bir hayli sarımsı geçireceği muhakkaktır. Zaten şehrimiz lig maçları ötedenberi Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş kulüplerinin birbirleriyle yaptıkları maçlar yüzünden alaka toplamakta ve ancak bu karşılaşmalarda elde edilen kaba kaba yekünlu hasılatlar yüzünden ilgerinin diğer kulüpleri para alabilmekte idiler. Bu üç kulübün haricinde yapılan maçlarda elde edilen hasılatlar çok sönük olmakta ve hakem tazminatları ile stad kapılarında kullanılan memurların yemiyelerini bile karşılayamamakta idiler.

Şimdi bu iş yalnız Fenerbahçe ile Beşiktaşın sırtına yüklendiği için geçen hafta bu iki kulüp arasında yapılan maçın hasılatı bölgeye teslim edildi. Ve yarın aynı stadda bu maçın revansı oynanacak ve bunun hasılatı da bölgeye bırakılacaktır. Fakat bütün bu fedakarlıklar Türk futbolunun varlığından kaybetmesinin önüne geçebilecek midir? Hiç zannetmiyoruz. Galatasaray - Fenerbahçe rekabetinin doğduğu heyecanlı havadan Beşiktaş - Galatasarayın iddialı çekişmesinden bu sene için mahrum kaldık. Ve bu mahrumiyet neticesinin futbolumuza zararlı olacağı aşikârdır.

Bu hâdisede şu veya bu haklıdır iddiasında bulunacak değiliz. Kanaatimizce her iki tarafın bu işte biraz fazla titizlik göstermesi ve her hangi bir fedakarlığa yanaşmaması hiç yoktan bu meseleyi ortaya çıkarmıştır. Her şeyde olduğu gibi spor idarecileri bu çapraşık işe de bir hal çaresi bulabilirler ve hâdise patlak

vermeden kapatılabilir. Fakat olmadı. Her iki taraf diğerinin iddiasını blof zannetti ve netice lig maçlarının sönük kalmasına münfer oldu.

Galatasaray - Fenerbahçe maçı yapılmadığına göre haftanın yegâne mühim karşılaşması Fenerbahçe stadında yapılacak olan İstanbulspor - Vefa maçıdır. Bu iki kulüp senelerdenberi İstanbul dördüncülüğü için çekişmektedirler. Bu sene millî küme mevzuu bahis olduğu için bu mücadeleinin daha sıkı olacağı muhakkaktır. Mevsim başında bulunduğumuz cihetle her iki takım hakkında katı bir hüküm yürütmek imkânından mahrum bulunuyoruz. Takımların eski formundan çok şeyler kaybettiklerini bilmekte beraber çok sıkı ve çetin olacağını tahmin ettiğimiz bu karşılaşmanın daha fazla Asabına hakim olan tarafta kazanılması beklenir. Her iki tarafın şansını müsavi görmekteyiz.

Günün ikinci derecedeki mühim maçı Kasımpaşa ile Davutpaşa arasında olacaktır. İkinci kümeden birinciye geçen Davutpaşalılar geçen hafta Beykoz'u mağlûp ederek bütün nazarıları üzerlerine çektiler. Bu hafta ötedenberi iyi oyunlarına şahit olduğumuz Kasımpaşa karşısında alacakları netice merak uyandıracak mahiyettedir.

Beşiktaş - Beykoz arasındaki karşılaşmayı bu sene ilgere çok iyi başladığını İzmir maçlarında ispat eden Beşiktaşlıların kazanması tabiidir. Fakat Fenerbahçe ile aralarında yaptıkları anlaşma mucibince aynı saatte Fener stadında, Fenerbahçe karşı diğer bir takım çıkaracaklarında Beykoz maçına nispeten zayıf bir takımla iştirakleri ihtimal dahilindedir.

Beşiktaşın kurmaz idarecilerinden böyle bir hata beklemek doğru olmamakla beraber kendilerine, Beykozuların hiç ümit edilemediği anlamda büyük takımlara sürpriz yaptığını hatırlatmak lâzımdır. Futbolda her hangi bir ihmalin fena netice doğurduğu müteaddit kereler sabit olmuştur. Onun için Beşiktaşlılara kuvvetli Fenerbahçe ile yapacakları hususî maça değil, kuvvetsiz Beykoz ile yapacakları maça — günkü lig şampiyonluğu mevzuu bahistir — en kuvvetli ekiple çıkma-larını tavsiye ederiz.

Fener stadında yapılacak Süleymaniye - Taksim maçının kuvvetler arasında müsavet olduğu cihetle çetin geçeceği tahmin edilebilir. Süleymaniye'nin tecrübe bakımından Taksime tefevvuk etmekte olduklarından ufak bir farkla bu maçı kazanmaları normaldir.

Şazi Tezcan

Abanozda cinayet

Azime, dostu Niyaziyi bıçakla öldürdü

Dün akşam Abanozda Güler sokagında feci bir cinayet işlenmiştir. Bu sokaktaki umumi evlerden birinde sermaye olan Azime sabıkakallı Galata Niyazi ile sevgiye sahiptir. Bu sevgiye yüzünden Niyazi, Azime'nin çalıştığı eve sık sık gitmektedir. Dün de Niyazi saat 14,30 da gene dostunun evine gitmiş, rakı sofrası kurulmuş ve akşama kadar içilmişti. Niyazinin bazı ağır sözlerinden alınan Azime, masanın üzerinde bulunan sofraya bıçağını kapıya gibi dört defa dostuna saplamış, evin kapısından da dışarı atmıştır. Niyazi etraftan yetişen zabıta memurları tarafından Beyoğlu hastanesine kaldırılmış ise de biraz sonra ölmüştür.

Azime, kendisini tevki etmek isteyen polislerin üzerine tabak, bardak eline ne geçmiş ise atmış, odada atacak bir şey kalmayınca sınırları yatışarak teslim olmuştur.

Mihver memleketlerinde yiyecek geçen seneden fazla

Vaşington 25 (A.A.) — İyi haber alan bir kaynaktan öğrenildiğine göre, Mihver memleketleriyle ilgili altında bulunan Avrupa memleketleri geçen senenin hiçbir mevsiminde elde edemedikleri kadar fazla yiyecek maddelerine sahip bulunmaktadırlar. Mihverin kıyma açık çekeceği zannedilirse aldanılacağı da ilâve lunuyor.

Konyada kavun bolluğu

Konya (Akşam) — Konyada kavun pek çoktur. En iyi kavunun

Türk - İngiliz ticareti

Times büyük gelişmeye dair bir makale neşretti

Londra 25 (A.A.) — Times gazetesi, baymakalesini Türk - İngiliz ticaretinin gösterdiği büyük inkişafı tahle hasretmiştir. United Khodon Commercial Corporation tarafından imzalanan yeni mukavelelere göre, İngiltere bu sene Türkiye'den geçen seneden fazla muhsul almağa karar vermiştir.

Times, yazısında şöyle diyor: Yunanistanla Adalar denizi üzerindeki Yunan adalarının Mihver devletleri tarafından işgali, Türkiye'ye mütemadiyen daha fazla İngiliz malı gönderilmesine mâni olamamıştır. Türkiye, İngiltere ve Amerika'dan bilhassa demir mamulâtı ihtilafını arttıracak ümidetmektedir.

İngiliz metotları Türkler üzerinde iyi bir tesir bırakmıştır. Ticari münasebetlerin kuvvetlenmesi sıkı ve namussuz ittifakımızın muhafazasında hiç şüphesiz âmil olmuştur.

Macaristanda bir hırsız idama mahkûm oldu

Budapeşte 25 (A.A.) — İşkılın söndürülmüş olduğu sırada 70 kilo patates ve elbise çalan 61 yaşında bir işçi Divanihar tarafından idama mahkûm edilmiştir.

Gandi hasta mı?

Saint Louis 26 (A.A.) — Berlin radyosu Hint İlderî Gandinın ağır surette hasta olduğunu bildirmiştir. Bu, belki bir propaganda haberi. Fakat Gandi ansızın ölecek olursa bu Hintlilerin İngilizlerden intikam al-

HARB DURUMU

Doğu cephesinde muharebe kızıştı

Cephenin merkez ve şimal kısmında da mühim çarpışmalar oluyor

Doğu cephesi:

Staligrad sokaklarında kanlı çarpışmalar olurken Kafkasyada ve cephenin merkez ve şimal kısımlarında dahi muharebe şiddetlenmiştir. Almanlar bu kesimlerde de şiddetli taarruzlarda bulunuyorlar. Kafkas taarruzu muayyen bir plânın tabikidir. Merkezde ve cephenin şimal kısmındaki taarruzlara gelince, bunların Rusların kuvvet çekerek Staligrada göndermelerine mâni olmak maksadile yapıldığı tahmin edilebilir.

Berlin yarı resmî mahfilleri Staligradda neticenin yaklaşmakta olduğunu bildiriyor. Bu mahfillerin kanaati şudur: «Rus mukavemeti yavaş yavaş zayıflamaktadır. Ruslar ellerinde ne kadar kuvvet varsa ileri sürüyorlar. Bu yüzden kayıpları büyüttür. Almanlar ise fazla kayıp vermeyecek için ihtiyatlı hareket ediyorlar. Şehrin içinde muharebenin uzaması bundan ileri geliyor.»

Dünkü Alman resmî tebliği Staligradda hücum kitalarının, tahkim edilerek istinat noktası haline getirilmiş ev bloklarını ele geçirdiğini bildirmektedir. Rusların şehrin şimal kısmında yaptığı hafifletme taarruzları tar-dedilmiştir. Bu muntakadaki tayyare üsleri ve daha şimalde, Voronez'in doğusunda, Volga

kıyısında bulunan Saratov Alman hava kuvvetleri tarafından şiddetle bombardıman edilmiştir. Saratov'da birçok yangınlar çıkmıştır. Saratov mühim bir Rus ikmal üssüdür.

Moskovadan gelen haberler Sovyetlerin mukavemetinden bahsetmekte ve şehrin şimalinde Almanlar üzerinde şiddetli bir tazyik yapıldığı bildirilmektedir.

Kafkas muntakasında Almanlar ilerlemişler ve eski ismi Vldikafkas olan Ordzonnikidze şehrine yaklaşılmışlardır. Bir kol da Hazer denizine yaklaşmıştır. Alman tebliği Kafkaslarda taarruzun devam ettiğini ve bir bir miktar mevzilerin ele geçirildiğini bildiriyor. Romadan gelen haberler Almanların bir çevirme hareketi yapmakta olduklarını haber veriyor.

Ruslar Voronez muntakasında birçok hücumlarda bulunmuşlardır. Alman tebliği bu hücumların büyük kayıplar verdirilerek püskürtüldüğünü bildiriyor.

Mısırda:

Mısırda yalnız topçu ve hava muharebeleri olmuştur. Uzak Doğuda:

Salomon adalarında ve Yeni Gine'de mühim bir hareket yoktur. İki taraf da hava akınlarına devam ediyor.

Sovyet Karadeniz donanmasının âkibeti bir Boğazlar meselesi ortaya çıkarabilir mi?

(Baç tarafı 1 inci sahifede) lerin, bağı oldukları limanlardan ayrılmış bulunan gemileri limanlarına dönmek için Boğazlardan geçebilirler.

Bu demektir ki meselâ, Karadenizden bir Sovyet harp gemisi bir Ege limanında iken harp patları ve Sovyet Rusya harbe girmiş bulunursa, bu gemi, yasağa rağmen Boğazlardan geçerek Karadeniz Rus limanlarına gidebilir. Yahut, harp iflan edildiği vakit bir İngiliz harp gemisi Karadenizde bulunmuş olursa, bu gemi İngilterenin harbe olmasına rağmen Boğazlardan Akdenize geçebilir.

Bu fıkranın maddeye konmasının sebebi, Sovyetlerin Sivastopol ile Viladivostok donanmalarının bu iki limana gidip gelmesine müsaade etmek olmadığını gösteren başlıca nokta «Karadenize sahili olan veya olmayan devletlerin harp gemileri diye teşmil edilmesidir. Harb halinde Boğazlardan geçecek gemilerin, kendi limanlarına dönemeleri gaye olduğuna göre, Karadenizde sahili olmayan bir devletin gemileri, Karadeniz dışında da limanları olan Rus filoları vaziyetinde değildiler. Eğer bu fıkra sadece Rus gemilerine, Baltık yahut Uzak Şark limanlarıyla Karadeniz arasında gidip gelme hakkı tanımak için yazılsaydı «Karadenize sahili olmayan devletlere» de teşmil olunmazdı.

Karadenizden çıkmak isteyen Rus donanmasının Boğazlardan çıkınca karşılaşacağı tehlikeler bir tarafa bırakılsa bugünkü açık durumda, «Journal de Genève» in bir Alman mütehasıssın düşüncesine dayanarak ileri sürdüğü yeni ve bilhimmek bir Boğazlar meselesini meydana çıkaracak hiç bir ilişik noktası görmüyoruz.

Türkiyenin dürüst bitarafılığı ve her zaman için sımsıkı bağı kaldığıdır Montreux mukavelesi nasıl şimdiye kadar bir çok anlaşmazlıkların doğmasına engel olduysa şimdiden sonra da hiç bir fırsatta kimsenin lehine veya aleyhine eğilimiyecek olan bu düzgün politikamız dünyanın bu küçük parçasında olsun sulha yaramakta — gücümüz yettikçe — devam edecektir.

Yabancı dil imtihanları

Ankara 25 (A.A.) — Maarif Vekillinden: 1 — Devlet memurları ile bankalar ve devlet müesseseleri memurlarının 3656 ve 3659 sayılı kanunlara göre, yapılan yabancı dil imtihanlarına girmek isteyenler mensup bulundukları daire ve müesseselere birinciteşrin ayı içinde müracaat etmeleri lâzımdır.

2 — Bu imtihana istekli olanlar için 10/10/1942 tarih ve 2/14517 sayılı Vekiller Heyeti kararnamesindeki formüle göre, hazırlanacak belgelerin Vekilliliğimize gönderilmek üzere en geç 7 ikinciteşrin 1942 tarihinde postaya verilmiş olması lâzımdır.

3 — İkinciteşrin 1942 devresinde yalnız bir yabancı dilden imtihana girecekler için 24 ikinciteşrin yazılı, 27 ikinciteşrin sözlü; iki yabancı dilden imtihana girecekler için 24 ve 25 ikinciteşrin yazılı, 27 ve 28 ikinciteşrin sözlü imtihan günleri olarak tesbit edilmiştir.

4 — İmtihanlar Ankara'da dil ve Tarih - Coğrafya fakültesinde, İstanbul'da üniversitede yapılacaktır. İmtihanlara sabahları saat 9 da başlanacaktır.

Amerikada buğday her seneden fazla

Vaşington 25 (A.A.) — Amerikada bu sene buğday mahsulü o kadar bereketlidir ki Ziraat Nazırlığı gıçilere 1943 yılında keten, şeker pancarı, fasulye, bezelye be kendir gibi maddelerin daha fazla ekilmesini tavsiye etmektedir.

Profesör Saunerbrckh'un konferansı

Ankara 25 — Hariciye-Vekil Numan Menemencioğlu'na ameliyat yapmak üzere Ankara'ya gelmiş bulunan profesör doktor Saunerbrckh, bugün saat 16 da Nümune hastanesi konferans salonunda «Harb cerrahliği» hakkında çok enteresan bir konferans vermiştir.

Konferansın sonra, Nümune hastanesi kütüphanesi salonlarında profesör Saunerbrckh şerhine bir çay ziyafeti verilmiştir.

Millî müdafaa istikrazi

Ankara 25 (A.A.) — Bugün de muhtelif yerlerden aldığımız telgraf-lar Millî Müdafaa istikraz tahvilleri satışının hararetle devam etmekte olduğunu bildirmektedir.

Takvim

Ramazan 15 — Hızır 144
S. İm. Gü. Ög. İki. Ak. Yar.
E. 10.10 11.50 6.04 9.27 12.00 1.31
Va. 5.12 5.51 13.05 16.27 19.01 20.33

AKŞAMDAN AKŞAMA

Roman tekniği

Pek çok lâtif müşahedeleri olduğu, şifahi şekilde daima ispat eden bir dostum roman yazmak arzusunu duymuş.

Ne güzel bir heves! Kalem sahibi olmak yalnız profesyonellerle has olsaydı, matbuat pek mahdud bir zümrenin elinde kalırdı. Halbuki dostum gibi, hayatlarında tek satırları gazeteye, kitaba basılmamış münevverler de aramızdan belirlir, ihtimal Türk camiasından «Rüzgâr gibi geçti», «Garp cephesinde yeni bir şey yok» tarzında eserlerin müelliflerine benzer «naghezuhur» edibler doğabilir. Zira, malum ya, milyonlarca basılan bu kitapları yazanlar, eskiden muharrirliği tecrübe etmemişken (meselâ, uzun müddet hastalanıp yatakta oyalanmak için bir kalem tecrübesine girişmiş; ve) muvaffakiyetin son basamağına çıkmışlardır.

O güzel arzuyu izhar eden arkadaşına bir mektup göndererek ez-cümle dedim ki:

«Sana aşağıki öğütleri, kendi de roman yazmış bir muharrir sıfatıyla verecek değilim. Ancak ve ancak, kırkını geçip dünyanın muhteşif meselleri hakkında fikirleri durulmuş bir hemşeri olarak konuşuyorum. Bu itibarla roman tekniğine dair düşüncelerim şunlardır:

«Eksker yazıcılarımız gibi, sen de bir takım dekorlar, tipler ve hayat tılsımları anlatıyorsun.

«İşte mevzuum bu! - diyor-

«Bir Shakespeare tasavvur et ki, Othello'sunu yazmağı yeni tasavvur ediyor:

«Saray hayatını, prens tiplerini, bir kumandanın kahramanlığını işiten genç bir asilzade kızın ona aşık olmasını, ilh, anlatacağım...» diyor.

«Şaheser henüz taslak halinde bile bellememiştir.

«Halbuki senin hazırlığın işte bu kadar... Ve eksker romancılarımız kitaplarını tamamladıkları ve bastırıldıkları vakit bile buluşları ancak bu kadara inhisar ediyor.

«Romanda, piyeste, hikâyede, baştan başlayıp sona kadar sürüp giden bu gibi dekorvari vaziyetleri fazla bir (Sarı haz) diye isimlendirirsek, onun yanında bir de (Kırmızı haz) Lir de (Mavi haz) lazım. «Kırmızı dediğim haz, Othello'nun asi fikresidir: Son derece kusancık bir erkeğin malum tarzda karısını vurmaları.

«Mavi dediğim haz, küçük küçük lâtif entrikaların birbirini takibetmeleri: Zindan meselesi gibi.

«İşte bu sarı, kırmızı ve mavinin bütün piyes, yahut roman uzunluğunca, tıpkı tertipli bir kızın saç örgüsü gibi kolan teşkil etmesi icabeder. Teknik dedikleri de budur.

«Ve illâ, romanda teknik olmak şöyle dursun, eser roman bile sayılmaz.

«Tabiatile, bu, umumi tarif... Her kalem istisnası var... Ve her eserde, aynen Othello piyesinde olduğu gibi kan kırmızı haz beklenmez. Bu renk kâh erguvanleşir, kâh nar çiçeği halini alır. Mizaca ve edebî okula göre...

«Eğer bu daima pek muntazam olması lazım gelmez.

«Bu hususta ufak bir hâtrâmı anlatayım:

«1931 senesinde, İsmet İnönü, diğer bazı meslektaşlarını arasında lütfen beni de Rusya seyahatine götürdükleri vakit, Türk muharrirlerini Maksim Gorki evine davet etmişti. Ben de meşhur edibe cemile olsam diye, «bazi eserlerini tercüme ettiğimi ve bundan ithafı duyduğumu» bildirmiştim. İçlerinde (Karşılık görmeyen) aşk isimli kitabı da bulunduğunu işittim:

«— Onu bırak! - diye yüz buruşturdu ve elini istihfafla salladı.

«Beğenmemesinin sebebi (Fransız tesirinde) bir roman oluyummuş. (Fransız tarzı) dediği de, bahsettiğim örgünün hiç bir kıl taşımaksızın muntazam örülmek gayreti. Hakikaten de, biz Türklerin de tesirinde kaldığımız edebî okul bunu icabettirmiyor mu? Zait tafsilat vermemek! Hemen hemen her cümle-yi hikâyenin icabı yazmak; sonradan baş verecek olan bir hadisenin hazırlığı olarak söylemek... Öyle ki, bu tarz romanlarda, insanlar, ekseriya insanlıktan çıkıyor; «Roman tekniği» denen cendere içinde kullandırırlar. İşte, Gorkinin beğenmediği buydu. Ona göre, Rus romanı, reel insanı mevzu içinde daha rahat, dah, serbes bıraktığı için kendi sahasında muvaffak olmuştur.

(Ve bunu anlamayan bazı garp-lılar, Rus şaheserlerinden onar yirmişer sahifeler atlayarak tercümeler yapmış. Akıllarınca tekniğe uygun bir hale getirmişler. Faraza «Cürüm ve ceza»nın Fransızcası böyle bir

Buğday, un

Amerikalılarla bir anlaşma olduğu bildiriliyor

İstanbul belediye hudutları haricinde kalan Çatalca ve Silivri kazaları halkı müstahsil addedildiklerinden toprak mahsulleri ofisi bu kazalara ay başından itibaren un tevzi etmeyecektir. Kaymakamlar köylü ile temasa geçerek buğday miktarını tesbitmişler ve hazırlıklarını tamamlamışlardır.

Mahalli ihtiyaçlar için belediyelerin kendi hesaplarına buğday mübayaası edecekleri ve bu arada İstanbul belediyesinin de çok miktarda buğday toplayacağı yazılmıştı. Bu husustaki tetkikler devam ediyor. Toprak mahsulleri ofisi köylünün elindeki buğday miktarının tesbiti ve bunların muayyen yerlere sevkiyle etrafındaki faaliyetini ilerletmiştir.

Hakiki mahsul miktarı tesbit edildikten sonra yeniden bazı yerlerde vesika usulünü kaldırılacağı ve bu arada İstanbul, İzmir ve Ankara vesika usulünü bir kısım tabakaya inhisar ettirerek buralarda da ekmeğin satışının serbes bırakılacağı yazılmıştı. Ticaret Vekili Ankara'da tesbit edilmiştir. Haber aldığımız göre Amerikan 150 bin ton buğday ithal edilecektir. İki taraf itihalatın biran evvel başlaması için faaliyet göstermektedir.

Buraya gelen haberlere göre buğday ve diğer ihtiyacımız olan maddelerin ithali etrafında Amerikalılarla tam bir anlaşmaya varılmıştır. Nakliyatın ne tarzda ve hangi yoldan yapılacağı da tesbit edilmiştir. Haber aldığımız göre Amerikan 150 bin ton buğday ithal edilecektir. İki taraf itihalatın biran evvel başlaması için faaliyet göstermektedir.

İthal edilen kumaşlar

İthal edilen manifatura eşyasından yarın bir atışı malı ithal edene bırakılmıştır. Yapılan tetkiklere göre itihalatçıya satmak üzere bırakılan itihalatın yüzde ellisi tamamen kara borsaya itakal ettirilmiştir. Dahili fabrikalar piyasaya kumaş çıkarmadıkları için ithal edilen kumaşlar ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Normal kârla iktifa etmeyen tacirler, mal azlığından istifade ederek kumaşlarını kara borsa satışlarına itakal ettirmekte büyük istifade görüyor.

Satışlar serbes bırakılmadan manifatura birliği az çok her esnafa mal tevzi etmekteydi. Yeni karardan sonra piyasadan elbiselik kumaş bulmak imkânı azalmıştır.

İthalatın geriye kalan yüzde ellisinin on beşi İzmir itihalat şirketine, onu İstanbul manifatura şirketine ve yirmi beşi de Sümerbanka tevzi ediliyor.

Muayyen gelirli şahısların elbise tedarikini temin edecek olan taksitle veya peşin para ile kumaş tevzi hakkı, laki kararın yürürlüğe konması bekleniyor.

Parti nahiye kongreleri

Halk Partisi ocak kongreleri geçlerinde yapılmıştır. Nahiye kongrelerinde de birinciteşin perşembe gününden itibaren başlanacak ve 15. Ocak'ta kadar 15 gün müddetle devam edilecektir. Bu hususta bir program tanzim edilmiştir.

Bir sokak susuz kaldı

Bu kaç gündür beri Nişantaşında Güzelbahçe sokağında havagazı girilene ana boruları değiştirilmekteydi. Dün havagazı işçileri, çalışırken bu kavalinin terkos ana borusunu patlatmışlar ve bu civardaki bütün sokaklar saatlerce susuz kalmıştı. Bu aralıyatta yapan işçilerin diğer tesatı bozmayacak şekilde çalışmaları lazımdır. Halkın sebpsiz ve lüzumsuz yer susuz kalması doğru değildir.

tercihmedir.)

«İşte, aziz dostum, umumi kaidesile ve ihtisamlı istisnalarile, roman tekniğinden kırk yıllık ömrümde anladığımı bir kaç satır içinde böyle hülasa ediyorum.

«Sen yine bildiğini yap. Eğer Rus romancıları yalnız Fransızlardan öğrendikleri tatbik etseleldi Gorki'ler doğmazdı. Biz de yalnız Paul Bourget'lerden Gorki'lerden, Maupham'lerden bellediklerimizi kopyaya kalsak, orijinal Türk romancılığı doğmayacaktır.

«Onun için, azizim, hak olan şeye bizi söylediklerim değil, «İn karahanı doğandır.»

(Vâ - Nû)

Tiyatro mevsimi başlarken
Telâffuz meselesi

— Bir temenni —

Bugün Dil Bayramı. Türkçemizin türkçeleşmesini kutlarken, telâffuzumuzun da güzelleşmesine çalışmamız lazım geldiğini, hattâ bu hususta biraz gecikmiş bile olduğumuzu hatırlatmayı bir borç sayarak, bu yazımı telâffuz meselesine hasre-deceğim.

Yazımda resmî, nim resmî veya hususi olsun başta radyo olmak üzere her hangi bir tiyatro teşekkülünü istihdaf etmiyorum. Çünkü onları hep si ellerinden geleni yapmağa çalışıyorlar. Ve yapıyorlar. Maksadım mevzuu mücerret olarak muhakeme etmektir. Telâffuzda umumi olarak yaptığımız hatalar elbette onların da hatalarıdır. Hepimizin bu hatalarda hissemiz, günahımız vardır. Kardeş payı yapmayı kabul edelim. Kolayca anlaşılır.

Güzel Türkçemizin telâffuzu yazık ki henüz tesbit edilmemiştir. Pek iyi hatırlıyorum. Ahmet Rasim merhum bir kitabında yumurta satanların bu kelimeyi kaç türlü telâffuz ettiklerini kaydeder: Yumurta - yumırta - yümürta - yımırta - yimirta - yumirta - yummurta.

Mübalâğâ zannetmeyiniz. Dil mütehassıslarına müracaat ederseniz, bu yumurta satıcılarının nereli olduklarını bile size söylerler. Daha basit bir misal olarak istikbal sigasının telâffuzunu seçiyorum. «Göreceğim» yerine «göreciim», «gideceğim» yerine «gidecaam» nevinde telâffuzları hepimiz her gün duymaktayız. Fakat kelimesini hafif okumak lazım gelirken «a» larının üzerinde ısrarla durarak bunu kalınlaştırmaları iştikmekteyiz. Misalleri çoğaltın a lüzum var mı?

Bu telâffuz meselesi üzerinde muhtelif kanaatlerin çarpışmakta olduğunu da biliyorum. Meselâ bugün Türkçenin kat'i telâffuzu tesbit edilmemiş olduğunu öne sürerek kitaba en yakın telâffuzun ekseriyet telâffuzuna en yakın olacağını ileri atanlar var. Yalnız unutmamalıdır ki bugün örnek olacak telâffuz ekseriyet telâffuzu değildir. Maharet güzel telâffuz etmek, kelimelerin hecelerini yutmadan güzel konuşabilmektir. Yalnız sözüne okur gibi bir eda vermek değildir. Hepimizin en güzel telâffuz olduğunu kabulde ittifak ettiğimiz güzel İstanbul Türkçesini telâffuz etmektir.

Bugün İstanbulda bile güzel telâffuz gittikçe azalmaktadır. Bunun sebebine gelince izah için biraz gerilere gitmek lazımdır.

Eskiden İstanbulda gelenler telâffuzlarını düzeltmek için samimi bir gayret sarf ederlerdi. Bu yüzden kısa bir müddet sonra onlar da aşağıdaki İstanbullular gibi telâffuza başlardı. Zaman geçtikçe bu telâffuz güzelleşirdi bile. Vilâyetlerde de İstanbuldan gelen memurların telâffuzunu taklide gayret olunurdu.

Telâffuzlarını düzeltmeyenler de vardı. Fransada da böyle değil midir? Lile de France telâffuzu en iyisi addolunur. Paris halkı bu telâffuzu esas tutar. Fakat telâffuzlarını düzeltmek imkânını bulamayan Marsilyalı veya Pireneli insanlara da çok raslanır.

İşte eskiden İstanbulda güzel telâffuz eden büyük bir ekseriyet içinde dışardan gelenlerin mühim bir kısmı telâffuzlarını kolaylıkla düzeltirlerdi.

Ankaranın hükümet merkezi olması ve İstanbullu memurların ve halkın bir çoğunun merkeze veya diğer vilâyetlere gitmesi dolayısıyla İstanbulda güzel telâffuz edenler azaldı. Buna mukabil, bilhassa yüksek tahsil müesseselerinin çoğuğu yüzünden vilâyetlerden İstanbulda gelenler çoğaldı. Hariçten bir çok yeni memur da geldi. Bugün onlar İstanbulda ekseriyeti teşkil etmektedirler. Artık İstanbulda da güzel telâffuz meselesi günün meselesi olmuştur.

Hele yazdıklarımı okuyan bir takım konferanslar kulaklarımıza neler getirmektedirler. Bundan bir an evvel kurtulmak, bu işi bir ayak önce yoluna koymak zarureti vardır.

Yapılacak şeylerden en kolay ve en çabuk netice vermesi melhuz olan zannederim bugün telâffuzu düzgün olarak tanınmış bazı hatiplerin, İstanbul Türkçesini en iyi telâffuz etmekle şöret almış bazı İstanbulluların, düzgün Türkçelerini zevkle dinlediğimiz bazı aktörlerin seslerini her hangi bir şekilde zapt ve bunların ekseriyetine tekabül

eden telâffuzu tesbit ederek tamim etmektir. Maarif Vekilliği Dil Kurumu ile elele vererek bu işi pek güzel başarabilir kanaatindeyim. Tesbit edilecek bu telâffuzu yaymak kolaydır. Evvelâ radyo başlar. Hattâ ders verebilir. Tiyatrolarımız, hatiplerimiz buna ittibâ ederler. Okullarda Türkçe öğretmenleri, bazıları önce kendi telâffuzlarından başlayarak, talebeninkini tashihe girişirler. Bu suretle kısa bir müddet içinde Türkçemizin telâffuzu düzelmeğe başlar.

Telâffuz meselesi üzerinde dururken unutulmaması lazım gelen diğer bir noktaya da temas edeyim: İnşaat meselesi. Bu da başta başına bir tetkik mevzuudur. Bilhassa şiir okunurken daha ziyade göze çarpar. İnşaat sahnenin, temsilin çok kudretli bir yardımcısıdır. Fakat yazık ki o da bugün Türkçemizin kâfi bir varlık değildir. İnşaat sayesinde elde edilebilecek muvaffakiyetleri lütfat anlatmak emeliyle size parlay bir misal vereyim. Comédie Française'in en ince sanatçılarından biri olan Georges Berr'in Ağustos Böceği ile Karınca hikâyesini dinlemiştim. Değerli komedyen iptida şiiri hepimizin bildiği gibi okudu. Salonu ağzına kadar dolduran seyirciler, hepimiz tabiatile karıncaya hak verdik. Onu alkışladık.

Alkışlar lesiline Georges Berr: «Bu şiiri size tıpkı mektepte öğendiğim gibi okudum. Lâkin hayat tecrübesi bana bunun her zaman doğru olmadığını gösterdi. Müsaadenizle bir daha okuyacağım dedi ve okudu. Bu defa da yine koca salonu dolduran bir seyirciler, bir istisnasız ağustos böceğine hak verdik. Ve sanatkarın bu büyük inşaat kudretini avuçlarımızı parçalar derecesinde alkışladık.

İşte telâffuza beraber yapılması lazım gelen bir himmet de budur. Hatiplerimiz, sahneimiz bunu bekliyor. Bu öteki kadar kolay olmasa gerektir. Fakat azmin elinden ne kurtulur? Tekrar edeyim: Maarif Vekilliği ile Dil Kurumu elele verilsen bu işi de muvaffakiyetle başaracaklarından emin olabiliriz. Temenni yalnız benden mi? Hepimizden. Himmet onlardan.

Selim Nüzhet Gerçek

★ Beyoğlu Halkevinden: 27/9/42 pazar akşamı saat 21 de Halkevimizin Tepebaşındaki merkez binasında bir toplantı yapılacaktır.

Program: 1 — Büyük Türk denizcisi Barbaros hakkında konferans, 2 — Konser, 3 — Halkevimize azalarının ve arzu edenlerin teşriflerini rica ederiz.

Okuyucu mektupları

Boşalmış sigara paketlerini ne yapıyorsunuz?

Piyasada mukavva bühranı olduğu herkesin malûmudur. Hariçten mal ithal etmenin türlü zorlukları da meydana... İzmiteki fabrikamızın yaptığı mukavvaların mühim bir kısmı inhisarlar tarafından sigara paketleri imalinde kullanılıyor. Geri kalan kısmı, piyasayı tatmin etmekten çok uzaktır. Buna rağmen günde yüz binlerce sigara paketleri, atılarak, yakılarak heba ediliyor.

Bu halde boş paketler toplanarak, küçük bir tamirle, hattâ bazıları hiç yıpranmadığından yalnız bandrolü değiştirilerek tekrar kullanılmaz mı?

Bunların toplatılması da güç bir iş değildir. İnhisarlar idaresinin, hiç bir müesseseye nasip olmayan, geniş ve muntazam bir bayi teşkilâtı vardır. Bu bayiler, meselâ: Her otuz kırk tane boş paket mukabil bir dolu paket sigara vermeği kabul ederler; bu iş, hiç masrafsız başarılı olur. Sigara iğnelerimiz de, yalnız mukabilinde alacakları bir paket sigara için değil, piyasanın darlığına mani olmaya çalışmak gibi millî bir vazife telâkki ederek boş paketleri biriktirirler ve değiştirirler. Bu sayede ufak da olsa millî bir servet heba olmaktan kurtulur ve kismen de olsa piyasadaki mukavva darlığına mani olunmuş olur. İnhisarlar idaresinden bu zahmetsiz kararı bekliyoruz.

S. T.

Talebe yurdu

Bu defa da inşaaya istekli çıkmadı

Şehzadebaşı'nda yapılacak Talebe yurdu için Halk Partisinin açtığı münakasaya talip çıkmadığı için inşaat fiatleri arttırılmış ve keşif bedeli bir milyon iki yüz altmış bin liraya çıkarılarak yeni bir münakasa açılmıştır. Fakat bu ikinci defa açılan münakasa'ya da çıkan talipler, münakasa şartlarını ağır ve keşif bedelini de r.oksan gördüklerinden ihale yapılamamıştır.

Parti idare heyeti reisliği, yapılan yeni keşfe, hattâ inşaat sırasında müteahhit, hesabına yüzde on bir fiat zammı yapılmasına imkân verildiği halde inşaatın ihalesine imkân bulunamadığını Parti genel sekreterliğine bildirerek talimat istemiştir.

Çok pis bir sokak

Şehrin ana caddelerinde meydanların temizliğine elden geldiği kadar gayret edildiği halde iç sokaklar, arka caddelerden mühim bir kısmı bugün bir mezbelelik haline gelmiştir. Hele bazı skaklardan iğrenmeden, tiksinden geçmek kabil olmuyor. Bunlardan biri Beyoğlu Calatasaray hanamı yanındaki Çapanoğlu sokağıdır. Hamam binasına bitişik bir sokakta küme küme süprütüler, iğrenç pislikler buraya çöpe uluştu. Bir süpürge vurulmadığına delildir. Hamam duvarlarından sızan sular da bu sıcak günlerde birikmiş süprütülerin üzerine dökülüyor ve pis, tahammül edilmez bir koku, bütün sokağı kaplıyor.

Halkın sıhhatini korumak için iç sokakların da temizliğine biraz gayret edilmelidir.

Palamut mevsimi

Mazot azlığı yüzünden çok balık tutulmuyor

Palamut mevsimi gelip çatmış halde henüz fiatler ucuzlamamıştır. Dün Palamut'un çifti balıkhane 40 - 50 kuruş arasında satılmıştır.

Mazot tedarikinde güçlükle çekildiğinden balıkçı motorları açıkta balık avlayamıyorlar. Belediye iktisat işleri müdürlüğüne müracaat edilerek mazot talebinde bulunulmuş ise de esasen belediye de mazot tedarikinde zorluk çektiğinden bu talebe müsabet cevap verilememiştir.

Bir kaç sene evvel tatbik edilen yeni şekil sayesinde açıkla ve derinliklerde balık avlanabilmesi kabil olmuş, İtalya başta olmak üzere Bulgaristan, Romanya, Filistin ve Almanya külliye miktarda balık ihraç ediliyordu. Mazot tedarikinde çekilen güçlükle yüzünden açıkla balık avlanılmasından sarfınazar edilmiş, balıkhane de balığın flatını ucuzlatılabilmek kabil olamamıştır.

Balıkçılar cemiyeti, İktisat Vekâletine müracaat ederek İstanbul ve civarında çalışan üç bin balıkçıyı faaliyete geçirebilmek için balıkçılara mazot tedarik edilmesini istemiştir. İktisat Vekâletinden gelecek cevaba kadar az balık tutulacak ve fiatler de o nispette yüksek olacaktır.

★ Eminönü Halkevinden: 26 Eylül Dil bayramı münasebetile Eminönü Halkevi geniş bir program hazırlamıştır.

Prof. Dr. Sadı İrmak'ın Dil devrimini belirten konferansından sonra eski ve yeni dil mukayese imkânını veren şiir ve nesirler okunacaktır.

1 — Divan edebiyatı parçaları, (Kemal Emin Bara), 2 — Tanzimat edebiyatı parçaları (Adnan Ögüt, Alâeddin Ören), 3 — Yakın zaman edebiyatı parçaları (Neriman Kurtbay, Şevki Evliyazade), 4 — Halk edebiyatından parçalar, 5 — Temsil (Zor nikah ve değişen adam) piyeslerinden eski ve yeni dil mukayese imkânını veren birer perde oynanacaktır.

Beşiktaş Halkevinden: Dil bayramı münasebetile Evimizde yapılacak merasim programı: 1 — Dil inilâbının dönümü ve dilimiz üzerindeki tesirleri hakkında konferans, tarih öğretmeni Muzaffer Derman, 2 — Müzik kolumuz tarafından kitara ve mandolin konseri, 3 — Gösterit kolumuz tarafından «Vazife» piyesi temsil edilecektir.

Bir çırpıda

Kapanan kepenkler!..

Ne kadar da rahatlarına düştün olmuştun!.. Meğer canları ne kadar da tatlıymış!.. Ve dinlenmeye ne derece ihtiyaçları varmış!..

Kurduğu yeni ev için öteberi almağa niyetlenen bir arkadaşım dün tramvayda bana rica etti:

— Sen de burada in de... Alacağım şeyleri gör... dedi.

İlk gittiğimiz dükkânın kapısını kapalı bulduk. Camın arkasına şu lâvha asılmıştı: «Mağazamız her gün 12 den 14 buçuğa kadar kapalıdır.»

Arkadaşım her gün kullanılmak için çatal, bıçak gibi sofraya eşyası almak istiyordu. Madem ki burası kapalıydı, başkalarına gidebilirdik. Nitekim de öyle yaptık. Fakat aynı lâvha her gittiğimiz yerde bizi karşıladı.

Yeni evli arkadaşım bir kaç gün sonra Mersine hareket edecekti. Bunları her halde alması lazımdı. Saat de ikiyi geçiyordu. Dükkânların açılmasını bekliyorduk. Zaten uğranacak bir çok yer daha vardı. Tamam iki buçukta dükkânın önüne geldik ki yine duvar!.. Üç çeyrek kala dükkânı Hz. teşrif ettiler. Hareketlerinde en küçük bir acele görünmüyordu. Yavaş yavaş anahtarlarını çıkardı. Aheste aheste kapıyı açtı. İçeri girdiğimiz zaman üç on iki vardı.

Oradan başka bir mağazaya gittik. Burada aradığımız mal yoktu amma hemen gelecekti.

Arkadaşım sordu:

— Meselâ yarın uğrıyayım mı?..

Dükkancı cevap verdi:

— Yarın kapalıyız!..

— Neden?..

— Matemin var... Şimdi haber aldık. Akrabadan biri ölmüş!..

— Öbür gün?

— Öbür gün bizim bayramımız!..

Böyle konuşurken anlıyorsun ki bugün mağaza sahibi, dükkânını açmağı âdeti bir lütuf telâkki ediyor. Ve onu kapamak için her vesileden istifade ediyor. İşte senelerce Belediyenin tatbik ettiremediği ögle tatil kış yaklaştığı halde gittikçe yayılıyor. İşte ikinci, üçüncü sınıf bayramlardan bile istifade ederek dükkânlar kapanıyor.

«Dükkânın düzdiği» nevinden bir akraba, meselâ dayısının karısının, amcasının oğlunun balı dızı ölmüş değil mi?.. Gürrrrr kepenkler aşağı!..

Maksat istirahat, matem, bayram değil, mümkün olduğu kadar az mal satmak. Mal elde bekleyip fiat yükselmelerinden istifade etmektir.

Bu uğurda ne orijinal buluşları da var!.. Ortaklar birbirlerinin dava edin mallarını mühürletiyorlar. İki liralık şey 50 lira olunca «barışık!» deyip mühür söküyor. Ve bu istifiçiliğe de devlet, hattâ hakkın müdafil olan adliyeyi âlet etmek istiyorlar!..

Mallar gümrüğe geliyor... Ay-larca bekliyor...

Mamafih bu derdin bu istifeliğin epey eskide olduğu anlaşılıyor. 1002 tarihinde bir padişah fermanında esnaftan bahsedilirken: «Mallarını bey'etmeyip dermahzen eyledikleri» denilmektedir. Böyle dermahzen eyleyenleri tez elden dermahbes eylememiz lazım değil mi?..

Hikmet Feridun Es

RADYO

Bugünkü program
13.30 Program, 13.33 Türkçe plâklar, 13.45 Ajans haberleri, 14 Riyaset-i cumhuriyet bantosu, 14.30 Ankara sonbahar atı kosusunu tahminleri, 14.40 Temsil: «Su Patavatsızın yaptığı doğru buluyor musunuz?», 18.03 Dans orkestrası, 18.45 Radyo Çocuk Kulübü, 19.30 Ajans haberleri, 19.45 Konuşma, 20.15 Radyo Gazetesi, 20.45 Şarkı ve türküler, 21 Konuşma, 21.15 Dinleyici istekleri, 21.45 Konuşma, 22 Salon orkestrası, 22.30 Ajans haberleri ve borsalar.

Yarın sabahki program
8.30 Program, 8.32 Müzik (Pl.), 8.40 Ajans haberleri, 8.55 Müzik (Pl.).

ESKRİM TEŞVİK MÜSABAKASI

İstanbul Eskrim ajanlığından:
1 — Bölgeniz birinci eskrim teşvik müsabakası 4/10/42 tarihinde yapılacaktır.
2 — Bu müsabakalara iştirak edeceklerin 30/9/42 tarihine kadar Dağılık Kulübünde Eskrim Ajanlığına müracaatları.

LORETTA YOUNG ve RAY MILLAND
tarafından çok güzel bir tarzda yaratılan

KADIN İSTERSE

Parlak komedi filmini görmeğe hazırlanınız,
Bu Salı akşamından itibaren

SÜMER Sinemasında

Aşkın kudretini... Lüksün iştigamını... Heyecanın zevkini
toplayan büyük film

Bugün LÂLE Sinemasında

MEMNU MEYVA

BARBARA STANWICK — HENRY FONDA'nın
Dünya cennetinde yaşadıkları en güzel aşk.
Bütün seyredenleri mesteden en güzel filmidir.
Programla ilâve: WALT DISNEY'in Renkli MİKİSİ

Bugün saat 1 de tenzilatlı matine

Bugün TAKSİM Sinemasında

Yeni ve görülmemiş çok güzel 2 film birden:

Parisin Son Günleri

Rez Harrison - Karen Verne
tarafından oynanmış macera ve
casusluk filmi

Kaptı Kaçtı

(Hüny Charlie, Huy)
Neş'eli ve gülünçlü bir komedi
filmidir.

Bugün saat 1 de tenzilatlı matine

BUGÜN MELEK Sinemasında

Modern ve esrarlı bir mevzu

ZORLA KAHRAMAN

Teshir eden
JOHN BENNETT
tarafından yaratılmış olan bir
şaheser

Bugün saat 1 de tenzilatlı
matine

«La Konga»nın unutulmaz yıldızı
Judy GARLAND'ın
GEORGE MARPHY
ve
CHARLES WINNIGER
ile beraber pek parlak bir tarz-
da yarattıkları, hissi ve müessir
bir mevzu

KUÇUK NELLIE

CAZ - SWING

filminde
Bu hafta

SARAY

Sinema seyircilerini
Gasy etmektedir.

Bugün saat 1 de
tenzilatlı matine

Günlük Borsa

25/9/1942 fiyatları

% 7,5 933 Türk borcu I, II, III	22,75
» 5 1938 İkramiyeli	20,10
» 5 1933 İkramiyeli Ergani	22,20
» 7 1934 Sivas-Erzurum I	19,95
» 1934 Sivas - Erzurum 2-7	20,05
» 1941 Demiryolu İstikrazı I	20,05
» » II	19,70
A. Demiryolu tahvil I-II	52,-
A. Demiryolu tahvil III	51,-
A. Demiryolu müessesli senet	48,-
T. C. Merkez Bankası	152,-
T. İ.ş bankası nama muharrer	14,50
T. İ.ş bankası (hamile alt)	14,75
T. İ.ş bankası müessesli his.	200,-
A. Demiryolları şirketi (% 60)	30,50
A. Demiryolları şirketi (% 100)	49,50
Eskişehir çimento	10,-
Kredi Fonsiye 1903	103,50
» » 1911	99,-
» » Amortü	52,50
» » Kupon	1,05
Londra üzerine 1 sterlin	5,22
Newyork üzerine 100 dolar	190,70
Cenevre üzerine 100	30,20
Madrid üzerine 100 pezeta	12,89
Stokholm üzerine 100 krun	81,10

BORSA DIŞINDA

Türk altını	32,95
Külçe altın bir gramı	4,54
Mecidiye	1,92

Bugün iPEK sinemasında

Bir Kahramanlık ve Macera Romanı olan

KAN VERGİSİ

Tabii Renkli
GENE TIERNEY ve RANDOLPH SCOH
tarafından ihda edilen senenin ilk büyük filmi
Bugün saat 1 de tenzilatlı matine

BEŞİKTAŞ BAHÇESİNDE
BÜYÜK SANATKAR

ZATİ SUNGUR

Üçüncü haftasında programı 1 haftadanberi
muvaffakiyetle devam ediyor.
Tamamen yeni tecrübe ve hüneryer arasında
Bir insanın uçuşasını
Göstermektedir

Sayın seyircilerimize bu fırsatı kaçırmamalarını
bilhassa tavsiye ederiz. Tel: 42900

İstanbul Jandarma satınalma komisyonundan:

Miktarı	Cinsi	Tahmin fiatı	Teminatı
Adet		Kuruş	Lira K.
500	Kayıp yular başlığı	460	217 50
300	Tasma	200	

Miktarı ile cinsi ve bir adedinin fiatı ve ilk teminatı yukarıda yazılı iki kalem hayvan malzemesi 2/10/942 cuma günü saat 15 te İstanbul Taksiminde Jandarma Sa. Al. Komisyonumuzda açık eksiltilme ile alınacaktır. Nümune-ler her gün komisyonumuzda görülmür. Şartname parasız alınır. İsteklilerin eksiltilme vaktinde kanunen ibrazı icabeden vesikaları ve teminat mektup veya makbuzlarla komisyonumuza gelmeleri. (19063)

Üniversite rektörlüğünden

Bu yıl üniversiteye kabul edilecek talebeden tıp tahsili için müracaat edenler «600» ü, eczacılar «80» ni, dişçiler «60» ı geçtiği takdirde fizik, kimya, ve biyolojiden, kimya mühendisliği için müracaat edenler de «100» ü aştığı halde fizik, kimya, ve matematikten yazılı imtihana tabi tutulacaklardır.

İsimleri iki defa iftihar listesine geçmiş olanlar imtihanı almazlar. İmtihanlar fen fakültesinde 20/Birinci Teşrin/942 tarihinde yapılacaktır. İsteklilerin 15 birinci teşrin akşamına kadar fen fakültesine müracaat etmeleri. «10067»

Erzurum Transit yolu müntaka müdürlüğünden:

Transit yolu üzerinde Çağdarlı mevkiinde 27177/68 lira keşif bedelli ahşap köprü inşaatı 16/9/942 den itibaren bir ay zarfında ve pazarlık suretille eski ilânlarında yazılı şartlar dahilinde ihaleye çıkarılmıştır. «10249»

Lisele ralim satım komisyonu reisliğinden:

Cinsi	Mikdarı	Cinsi	Mikdarı
	Kilo		Kilo
Beyaz peynir	13800	Ekmek	570000 adet
Kaşar peynir	7600	Pirinç	56500
Sadeyağ	47000	Sabun	13800
Nohut	15200	Mangal kömürü	34000
Kuru çalı fasulya	32000		
Yeşil mercimek	11400		
Kırmızı »	6200		
Kuru bakla (kabağı soyulmuş)	16500		

Komisyonumuza bağlı 6 yatılı lisenin 1942 mali yılı ihtiyaçları olan yukarıda cinsleri ve mikdarları yazılı yiyecek ve yakacakların 10, 24/9/942 günlerinde kapalı zarf usulü ile yapılan eksiltilmelerinde talip zühur etmediğinden 2490 sayılı kanunun 40 mci maddesi mücibince bir ay pazarlığa bırakılmıştır. Ve 29/IX/1942 salı günü saat 15 de piyasa fiyatları göz önünde bulundurularak pazarlıkta yapılacak eksiltilmesinde uygun fiyat verenlere ihaleleri 1000 liralık olarak verilecektir. İsteklilerin kanunî vesikalarıyla birlikte söz geçen gün ve saatte komisyonumuza gelmeleri, Şartname Galatasaray İlesindedir. (115)

Belediye sular idaresinden:

İdareimizde açılmış ve açılacak yerlerde çalıştırılmak üzere müsabaka ile memur alınacaktır. Müsabaka imtihanında kazananlar sıra ile memuriyete tayin edileceklerdir. İmtihan 2/Birinciteşrin/942 cuma günü 9,30 da yapılacağından isteklilerin şartları öğrenmek ve adlarını kaydetmek üzere en geç Birinciteşrin 942 perşembe günü akşamına kadar Muamelât dairesi gerilğine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (116)

Resmî dairelerin ilân işleri

Hakkında mühim bir

Tebliğ

Şimdiye kadar resmî dairelerin ilânlarının neşrine tavasut eden merkezî İstanbulda Erzurum hanındaki (Türk Maarif Cemiyeti Resmî İlân İşleri Bürosu Limited Şirketi) tasfiye halindedir.

Ticaret kanununun 232 nci maddesi mücibince mahkemenin tasvibine iktiran etmiş bir şürekâ kararı olmadıktan Erzurum hanındaki Şirketin muamelâta devamı kabul değildir. Bu sebeple ilânlarınızı doğrudan doğruya

İstanbul Ankara caddesinde Kaya Hanındaki

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî

ilânlar Kollektif Şirketine

gönderilmesini rica ederiz. Şimdiye kadar Erzurum hanındaki Şirkete gönderilen ilânların da Şirketimize tevdi edilmesinin bildirilmesini tavsiye ederiz.

PARA PARAYI ÇEKER

T. İ.ş Bankası
K. TASARRUF HESAPLARI
2 İkinciteşrin Kesidesine ayrılan İkramiyeler

1 adet	1000 liralık
1 »	500 »
2 »	250 »
14 »	100 »
10 »	50 »
40 »	25 »
60 »	10 »

Darmstadtli E. Merck evinin

Eski Aile Arması

alâmetli farika olarak kullanılmakta
ve üç asra yakın bir zamandan beri
durmadan devam eden yaratıcı ana-
neye işarettir. MERCK ismi bütün
dünyada başarın ve üstün vasfın

timsalidir.

KİMYA FABRİKASI
DARMSTADT

İç güveyi

Dünyayı tamamen kendine mahsus acayip bir dürtünle seyretnesini seven yaşlı bir dostum geçen gün bana şunları anlattı:

— Bir de iç güveyistenden hallice... deriz değil mi?.. Bir de iç güveyi adını verdiğimiz adama acırsız öyle mi?.. Azıcık şimdiki iç güveyiğinin altın devri değil, parlanta devri!.. Bugünkü dünyanın en mesut insanlarından biri de muhakkak ki bu iç güveyi dediğimiz insandır.

Evinin karşısında bunlardan biri oturuyor. Ara sıra pencereden onu görüyorum. Emin olun saadetine ağzının suyu damla damla alıyor... Genç komşum elini kolunu sallaya sallaya, bazan dudakları arasında ışıltı dans havaları tereñtim ederek ve işaret parmağının etrafında bir zincir çevirerek evine dönüyor.

Ooooooh... Keka... Ne piring düşüncesi var, ne yağ düşüncesi... Ne kömürün peşinde koşmak, ne mağaza mağaza bardak aramak... Ne odun ofisinin nerede olduğunu öğrenme mecbur-sun, ne de Etibankın kömür dağıtım yerini... Çal ışıltı, döndür parmağının etrafında zinciri, eve tesrif et!.. Parasız bir leyli mektep talebesi kadar rahat ve mesutsun...

Başkaları çırpınırken sen yangel ve üstelik de ara sıra derin derin içini çekerek:

— Ne yapalım... İşte iç güveyisinden hallice!.. diye şikâyet et!..

En ziyade tutulduğum da işte bu söz ya... Hani hocamın: «Efendi hazretleri... Şu hoşaf kaşığını ver, biraz da bız ölelim.» demesi hatırlama geliyor...

Dünyayı acayip taraftan gören ihtiyar dostum: — Hani şeytan diyor ki git bir yere iç güveyi ol... Tam zamandır da..

Gülümsedim: — Bu yaştan sonra mı?..

Acı acı başını salladı: — Evet... Burada da yaş meselesi... Artık beni ne parasız

leyli mektebe alırlar... Ne de iç güveyi olabilirim!.. Halbuki bu zamanda ikisi de ne kadar rahat!.. — H

DÜNYA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Toz halinde peynir, reçel, çorba, sebze

Silâh sanayii yanında gıda sanayii de son harb zamanlarında çok ilerlemiştir. Milyonlarca askere konserva et, konserva sebze, çorba hazırlanıyor. Yemeklerde daima sebze, patates ve et bulundurulur. Reçel, Almanyada toz halinde veriliyor. Peynir de keza lik fabrikalarda toz halinde imal ediliyor. Su ile karıştırılan peynir tozu katılaşarak bıkakla kesilebiliyor. Dilim halinde kesilmiş patates de kurutulmuş olarak askere gıda teşkil ediyor;

yukarıda arz edilen gıda maddeleri şekillerini değiştireler de bozulmuyorlar ve nakliyatı çok kolay oluyor.

«Hacmi küçültmek» yoluna gildikten sonra meyve ve sebzelerin uselerinin alınması usulü de tatbik ediliyor. Almanyada gıda maddelerinin şeklini değiştirerek hacmini küçültten Alman kimya ve gıda sanayii iyi cins kalitede mugaddi yiyecek maddeleri yetiştirmeye çalışıyor.

Kauçuktan benzin

Malaya kauçuk endüstrisi, uzun tecrübelerden sonra kauçuk yağından iyi kalitede benzin istih-sal etmeye muvaffak olmuştur. Bu kauçuk benzini, bütün cins nakil vasıtalarında kullanılabilecektir. Kauçuk yağından aynı suretle disel motorleri için

de bir nevi yağ elde edilmektedir. Kuala Lumpur yanında şimdi kauçuk yağından benzin istih-sal için yeni bir fabrika yapılmaktadır. Bu fabrika, kauçuktan ayda 30 bin galon benzin istih-sal edebilecektir.

Yemek çatalı ne zaman bulunmuş?

Cinliler, Japonlar gibi Uzak Şark milletleri yemeği uçları sivri ince çubuklarla yerler. Son şeklini alan yemek çatalını İtalyanlar bulmuşlardır. Yani çatal, İtalyan menşelidir. Çatal İtalyadan yavaş yavaş diğer memleketlere yayılmıştır.

Her yeni icat gibi yemek çatalının tatbikâtı bilhassa şimal memleketlerinde muhalefetle karşılaşmıştır. Altıncı asrın sonlarında İngiltere kralıcesi Eil-sabet, çatalın, tebaası bulunan bütün vatandaşları tarafından kullanılmasını tavsiye ettiği için kralice aleyhinde bulunanlar çokmuş.

Çok gençleşmek istemiş!

Fransa'nın La Rochelle şehrinde 47 yaşında bir kadın 34 yaşında bir gençle sevişmiş ve evlenmeye karar vermişlerdir. Genç, kadını 30 yaşında zannediyordu. Filhakika kadın yaşıdan çok genç gösteriyordu. Madam, (B.) adındaki bu kadın 30 yaşında kahnağı az bulmuş, kocasına daha genç görünmek için 20 yaşında olduğunu iddia etmiştir. Aynı

zamanda nüfus idaresine başvuru-rarak bu yaşa göre bir nüfus cüz-danı almak istemiştir.

Fakat eski kütükler karıştırılınca iş meydana çıkmış, kadın mahkemeye verilmiştir. Mahkeme, kadının aşk yüzünden yaptığı bu harekette hafifletici sebep-ler görmüş ve kendisini yalnız 100 frank para cezasına mahkûm etmiştir.

Yakılmaktan kurtulan 6 kadın

Geçen hafta Cenubi Amerika-da Valpareso limanına bir yelkenli sandal içinde altı zenci ka-dın litica etmiştir. Kadınlar Fidji adalarından Wanaa Levu adasın-dan geliyorlardı ve diri diri yakıl-mamak için kaçmışlardı.

Fidji adalarında bütün gayret-ler rağmen bir erkek bir çok kadını evleniyor. Koca ölünce bu kadınlar da artık yaşamıyor ve ölünün cesedi yanında yakıl-mıyorlar.

Geçenlerde Wanaa Levu adası reislerinden biri ölmüş ve 40 zevcesinin yakılması lazım gelmiş-tir. Bunlardan altısı bir yelkenli sahibini mühim paralarla kandı-rarak kaçmağa muvaffak olmuş-lardır. Yelkenli büyük Okyanus-da bir çok tehlikeler atlattıktan sonra nihayet Sili hükümetinin limanlarından Valpareso'ya var-mıştır.

Emnönü Halkevinden: Türk denizciliğinin büyüğü Barbaros Hayrettin'in ölümünün yıldönümü münasebetile 27/9/1942 pazar gece saat (21) de Evimizde yapılacak ihtifale alt program aşağıya çıkarılmıştır. Davetiyelerin Bürodan alınması rica olunur.

Program: 1 — İstiklâl marşı, 2 — Barbaros'un hayatı: Dil ve Edebiyat şubesinden Dr. Adnan Ögüt, 3 — Konser: Gençler tarafından,

★ Sokaklardaki ağaçlar, her sene Belediye tarafından sonbaharda budanmaktadır. Belediye bundan böyle bu işi bahçıvan gibi ağaç budama-da mütehasis olanlara yaptıracağı-tır. Bundan başka şehrin muhtelif yerlerinde ağaç dikmek için Belediye program hazırlamıştır. Bu program üzerine ağaç dikilecek sahalara teşvik edilmektedir. Lüzumlu olan ağaçlar satın alınacaktır.

Askerlik Bahçeleri Şehirler içinde muharebe

Bir şehrin, harap olmasını göze alarak, istihkâm haline getirmek mümkündür

Yazarı
M. Şevki Yazman

Bir şehrin bir kale gibi dayana-bılabileceği misalini Madrit müda-faasında veya daha başka yerler-de de görmüştük amma, bunun muhteşem misallerini Sovyetler gösterdiler.

Filhakika bir şehrin harap ol-ması göze aldırıldıktan sonra onun bir kale gibi dayanma hassaları bulunduğuna şüphe yoktur. Bir defa zırlı kuvvetle-rin bir şehre karşı taarruzları asla müessir olamıyor. Binalar ve sağlam duvarlar tankların ilerlemesini durdurur, hareket yalnız yollar üstünde mümkündür.

Halbuki dar sokakları tanklara karşı barikatlamak çok kolay olduğu gibi, yandaki evlerden, sağlam duvarların üstünden tanklar üzerine bombalar, toplu infilâk maddeleri yağdırmak çok kolay olduğundan tanka karşı müdafaada da çok müessir olur. Nihayet yol üzerine yerleştirilecek tanksavar topları hedef sahası gayet mahdut olduğundan buralardan tankların ilerlemesi maddeten gayri mümkün hale getirilebilir. Bir kaç tank aldıkları bomba veya top mermisi neticesinde yol üzerinde yığılıp kaldı mı, müdafî hesabına bir barikat daha meydana gelmiş demektir. Bu sebepten büyük şehirlerin içerisinde zırlı vasıtaların tesiri kalmıyor demektir.

Tanklar ortadan çıkınca iş pi-yadeye kalır. Halbuki her ev, her duvar arkası piyadeye karşı müdafaada için en müsait bir istihkâm demektir. Münasip mevki-lere yerleştirilecek makineli tüfekler ve piyade topları piyade ilerlemesini tamamen durdurabilir. Piyade ancak çok zayıf tahasına ve evden eve atlıyarak ilerlemek zorunda kalır ki bu da çok zaman yer.

Nihayet şehirlere karşı mües-sir olmak üzere elde topçu ve hava kuvvetleri vardır. Bunlar vasıtasile şehirlerin bütün evlerini yerle beraber yapmak kabildir. Yalnız bu da çok cephaneye, yani betekrar malzeme ve zaman ister. Bundan başka topçu mermisi veya hava kuvvetlerinin bombalarıyla bir şehrin bütün evlerini yıkmak bu şehri müdafaada edilmez hale konmak demek değildir. Aksine olarak topçu ve hava kuvvetleri ekseriya evlerin üst kısmını yıkar. Düşen mermi veya bombalar en yukarıki veya nihayet ikinci katta infilâk ederek evlerin üst kısmını yıkar, zemin ve bodrum katları ekseriya sağlam kalır. Binaların bu alt kısmındaki yegâne tehlike üst kısmından yıkılan enkazın gelip bu alt katların menfezlerini kapı ve pencerelerini yolları tıkamasıdır. Bodrum katlarında bu tehlikelere mâni olmak için evle-rin alt katları zemin seviyesinden aşağıda bir takım yeni men-fezler ve yollarla birbirine bağ-lanırsa o vakit tıkanıp kalmak tehlikesi ortadan kalkıyor.

Daha geçen harbe şimali Fransa'da veya diğer yerlerde bu usul tatbik edilerek bir çok mes-kûn mahalleri mükemmel, dayanıklı birer tahkimat sebekesi haline sokulmuştu. Bundan sonra yukarıda yıkılan enkaz ekseriya bu yeraltı yollarının üstünü kapı-yor ve onları daha sağlamlaştırıyor. Yukarıdaki enkazın altında kendiliğinden bir istihkâm sebekesi inkişaf ediyor. Münasip yerlerde vücutte getirilen siperler ve barikatlar ile de pi-yadenin ilerlemesi her vakit durdurulabiliyor.

İşte Stalingradın etrafındaki tahkimat sebekesi yarıldıktan sonra şehir içerisinde güncere devam eden muharebe bu suret-le mümkün olduğu gibi Lenin-gradin aylardanberi dayanması da bu yüzden. Nitekim İspan-yol cumhuriyetçileri de Madrit-te bu sayede beş ay müdafaada kalabildikleri. Fakat dediğimiz gibi bir şehrin bu suretle müda-faasına karar verildiği zaman o şehrin tamamen yerle beraber olacağını da hesaplarken onu göze almak lazımgelir. Yani bir şehir, sırf şehrin muhafazası bakımından bu çeşit müdafaada edilemez, belki stratejik büyük ehem-

miyeti olan bir mevzin müda-faasına yarıyacağı veya stratejik ehemmiyette zaman ve kuvvet kazandıracağı zaman bu çeşit bir müdafaaya tahsis olunabilir. Fransızlar Paris'in bu şekilde tahribine muvafakat edemedik-

leri içindir ki onu o suretle müdafaada edemediler.

Sovyetlere gelince; onlar toptan kazanmağı veya kaybetmeğı düşündükleri için şehirlere değil harbin bitmesine ehemmiyet veriyorlar ve müdafaada işe başladıkları hissettikleri her şehirde aynı usulü tatbik ediyorlar. Bu takdirde de her şehir hakikaten bir kale olabilir.

Bağ, bahçe ve ev ziraatı

Bahçelerde kış hazırlığı

Sonbaharın ılık günleri bahçeleri için hazırlamak fırsatını verir. Toprak henüz çok ıslanmış olmadığı gibi çiğ ve yağmurların tesiriyle de az çok tavlıdır, kuru değildir. Kuru olmanın toprakların ıslanması de kolaydır. Bahçelerde şimdiden kış-lık mahsuller için yer hazırlanırsa ilkteşrinin sonlarına kadar hattâ sonetşrinin on beşine kadar bakla, bezelye ekilmesi kabil olur. Her iki sebzenin ekilmesinin bu tarihlerden sonraya bırakılması muvafik değılir. Geçen kış olduğu gibi geç ekilmiş olan bakla ve bezelyeler soğuktan donabilirler.

Kış hazırlığı yalnız toprağın ıslanması değildir. Bahçelerde mevcut bütün çiçeklerin tohum vermiş olanları, sebzelerden mahsulleri kaldırılmış olanları tamamen sökülüp kübre yapılmak maksadile açılacak kuyu veya hendeklere doldurulmalı, üzerine basılarak sıkıştırılmalıdır ki, kolaylıkla çürüyebilsinler.

Ağaçlardan yapraklarını dökmeye başlayanların hastalıklı olmak şartile yapraklarını da toplayarak aynı şekilde çürütmelidir. Ağaçların dalları, gövdesi üzerinde böcek yumurta kümeleri görülürse, keleş kolları bulunursa bunları toplayıp emzelidir. Yere dökmüş ve çürümeye başlamış meyvaları toplayıp yakmalı veya denize dökmelidir. Bunların içinde çok defa böceklerin, keleşlerin yumurta veya tırtılları bulunur. Bu hayvancıklar bahçelerin en büyük zararları veren düşmanlardır. Toprağı tesviye etmek ve ekim gününe kadar ot bitmemesine dikkat etmek lazımgelir.

Bağ bozumu yaklaşıyor

Memleketin her tarafında ve bilhassa cenup ve mutedil bölgelerimizde bağların mahsulleri toplanmış ve toplanmaktadır. Üzümlerin ekserisi idrak edilmektedir. Yalnız çar-dak üzümleri henüz tam olarak kemale gelmemiştir. Her halde bağlar-da mahsulün on beş yirmi gün sonra tamamen kemale gelmesi ile beraber toplanması da başlayacak ve sn tırfandaların da idrakı biter bitmez bağ bozumu başlayacaktır. Bağ bozumunda yaprakların da tedricen sararmağa başlayacağı tabiidir. Yapraklar sararınca kendiliğinden kuruyup düşeceklerdir. Bu halde her düşen yaprağı toplayarak yakmak en güzel bir usuldür.

Yaprakların yakılması iki türlü fayda temin eder. Bir, yanan yaprakların küllerinden hasil olan kuvvetli maddenin toprağa karışmasına ve toprağı gübrelemesine yardım etmesi, diğeri de yapraklar üzerinde teşekkül etmiş hastalık mantarlarının yanarak ertesi sene için o hastalığın yeniden bağ göstermemesini temin etmesidir. Her iki halde de büyük bir menfaat elde edilmiş olur. Bazı bağcılar veya bahçıvanlar asma yapraklarını, bağ yapraklarını, döktükten sonra toplayarak diğer ağaç yaprakları ile beraber toprakta açtıkları çukurlara doldurarak orada çürümeye terkederler. Bu çürüyen yaprakları ertesi sene yaprak çürütücü olarak gübre gibi kullanırlar.

Bu tarzda hareket hiç doğru değildir. Çünkü asma yapraklarının üzerinde kalabilen hastalık mantarlarının sporları gübre haline geçen çürüklük içinde kalırlar ve rüzgârlarla uçarak asma ve bahçelerin yeni ve taze yaprak ve filizleri üzerine düştükleri takdirde aynı hastalığı meydana getirirler.

Süs ağaçlarından çelik yapınız

Süs ağaçlarının çoğu tohumla çoğaltılırsa da ekserisi çelik ile arttırılır. Çelikle arttırmak zaman kazanmak bakımından daha faydalı olduğu gibi, daha da kârlı bir iştir. Çelik, bir fidanın odunlaşmış olan dallarından kesilen gözlü parçalarlardır. Bazı fidanların odunlaşmamış dallarından da çelik yapılabilir. Bu, onun için sıcak ser lazımdır. Açıkta çelik yapmak için mevsim gelmiştir. Bu ayda güllerden, sarmaşık cinsinden olan fidanlardan, digostum, is-pirea, forsitia, gelin ağacı, fulbaharı, kurt bağı filaria gibi süs ağaçlarından çelik yapılır. Karanfilin de hi çeliğini bu ayda yapmak daha iyidir. Çelik için kesilecek dalların kesilen ucu budaklı olursa daha kolay tutar.

Kullanılacak en iyi toprak bir kısım tathı su kumu (dere mili) ve bir kısım çürümüş yaprak gübresidir. Bu toprağı kasalarda doldurmalı ve çelikleri bu kasalarda yapmalıdır. Çelik dalının 2 - 3 gözü toprak içine girmelidir. Çeliklerin boyu 15 - 20 santimetreden uzun olmamalıdır.

CEVAPLARIMIZ:

At kuyruğu çiçek midir?

Kadıköy Bahariyede A. B. ye cevap: At kuyruğu bir nebattır. Fakat bu nebattın çiçekleri yoktur. Bahçelerde yetişemez. Sulak ve çok rutubetli yerlerde, bataklık kenarlarında yetişen bu nebattın şekli atın kuyruğuna benzer. Toprak altında bulunan gövdesinden uzanan bir sap üzerinde başağı andıran şekilde spor keseleri vardır. Bu keselerin içinden dört kolu ve kürek biçiminde sporlar döktülür. Sporlar tohum vazifesini görürler. Esasen bu nebat çiğeksiz nebatlar sınıfından olduğu için bahçelerde kullanılmaz. Şekli ve başağı hoş gidecek biçimde olmakla beraber, bahçelerde ancak su birikintisi olan yerlerde veya havuzlarda fidalar içinde yetiştirilebilir. Sporları tohumcularda bulunmaz. Tabii olarak yetişen mutedil iklimli veya bataklık bulunan yerlerden getirmek lazımdır. Bu da pek güçtür.

Sümbülteber neden çiçek açmaz?

Bebekte bayan Meliha Gündüze cevap:

Sümbülteberin soğanı pek inatçıdır. Eğer etrafındaki yavruları temizlenmezse çiçek açmaz. Bunun fennî sebebi şudur: Soğanın etrafında husule gelen küçük soğan-cıklar toprakta iken köklenmemişlerdir. Köklenmeyince topraktan gıda alamazlar. Gıda alabilmek için anaların yardımına muhtaçtırlar. Ana soğan çiçek vermektan ziyade kuvvetini bu yavrularına belsemeye tahsis eder. Bundan dolayı soğan-cıklar büyürler, fakat ana soğan çiçeğini açamaz.

İkinci sebep de şudur: Sümbülteber kumlu hafif toprağı sever. Gölgeden hiç hoşlanmaz. Eğer soğan ekil bir toprağı dikilmiş veya gölgeli bir yere konulmuş ise gelişmesi ve belsemesi güçleştiğinden, çiçek açamazlar. Buna karşı bu sene artık yapılacak hiçbir şey kalmamıştır. Bu kış soğanları çıkardıktan sonra ilkbaharda yavrucuklarını ayıklayıp ana da güneşli ve kumlu, kuvvetli yerlere dikiniz. Yavru soğanları da ana gibi ayrı ayrı derseniz iki sene içinde size bir ana kadar kuvvetli ve güzel kokulu çiçeklerini vermektan çekinmezler.

Hâdiselerin akisleri

Piring ve komite

Piring satışını düzene koymak, ihtikâra meydan vermemek için, iki ay kadar evvel bir piring komitesi kurulmuştu. O zaman komitenin bir defa toplandığını duyduk, bir daha ismi işitilemez oldu. O aralarda piringin kilosu 95, 100 kuruşa alınabiliyordu. Sonra fiatlar birdenbire yükselmeğe başladı. Nihayet, iki yüzü aşmış ve ortadan kayboldu. Bu ana kadar isminden, faaliyetinden bahsedilmediği halde, piring piyasadan çekilince piring komitesi yeniden sahneye çıktı.

Galiba, komite ile piring birbirleriyle yüzleşmekten çekindikleri için beraber meydana çıkmıyorlar.

Muhtekirlerin teşhiri

Bir ajans haberine göre, Köstence işe mürakabe bürosu müdürü kara borsanın kontrolunda vazifesini iyi yapmayıp ihtikâra meydan verdiği için ceza olarak teşhir direğine bağlanmış, kadını erkekli binlerce halk yüzüne tükürmüştü.

Biz de, uzun zamandanberi arayıp bir türlü bulamadığımız kara borsanın kazana ele geçirsek de, Romanyada olduğu gibi teşhire kalkışsak; teşhir direğini mahalle aralarına dikersek muhtekirin tükürükten boğulacağına şüphe yok. Fakat, direği bir de piyasa yerlerine dikket, acaba tükürmeğe cesaret edecek kaç ağız bulunur?..

Azamî ceza

Adliye Vekâleti alâkadarlara gönderdiği bir tamimde, mahkemelerin ihtikâr suçlarına asgarî ceza vermeleri millî korunma kanununun tatbikatını zaafa uğratacağı cihetle, suçların iyice tetkik edilmesini ve buna göre cezaların daha yüksek hadde çıkarılmasını bildirmiştir.

Tedbir güzel amma, tatbik taraflı zor. Her gün millî koruma mahkemeleri huzuruna çıkan ihtikâr maznunları, kırkar paradan satılması lazımgelen dört tane dikiş iğnesini kırk beş paraya, otuz paradan satılması icabeden bilmey otuz iki paraya satan suçlulardan ibaret. Kanunda mevcut cezaların azamî haddi bile az gelen asil muhtekir, işini kitaba uydurup bizim tedbir perdelerimizin ardında piyasaı istediği gibi oynatıyor. Buna hâkim ne yapsın?..

Sona kalan...

Etibankın kömür satış bürosu kurulduğu zaman, kömür almak için telâş edilmemesi, şehrin ihtiyacına yetecek kadar kömürün hazır olduğu halka ilân edilmişti. Buna güvenen bir çok kimse-ler o zaman kargaşalığa meydan vermemek için müracaatta acele etmediler, bu işi sonraya bıraktılar.

Bugünkü kömür vaziyetine bakınca insanın; acaba sona kalan dona mı kalacak? diyeceği geliyor.

Arkalık..

Bir gazetede okudum: Mersin hamalları buradaki meslekdaşlarına gönderdikleri mektupta, kendilerinin çok para kazanıp rahat yaşadıklarını bildirmişler ve, İstanbulda işsiz kalan hamalları oraya davet etmişler. Ancak, oralarda arkalık bulunamadığı için, buradan gideceklerin beraberlerinde bir kaç tane de arkalık götürmelerini tavsiye etmişler.

İstanbulda işsiz hamal bulunacağını sanmıyorum. Esasen bulunması zor olan şey arkalık değil midir? Sırtını kuvvetli bir arkalığa dayıyabilen kimse için hamal olmağa, Mersine gitmeğe ne lüzum var? Her yerde rahat eder. Meşhur sözdür: Adamın birinin yüzüne tokat vurmuşlar da; vay arkam, diye bağırır.

Cemal Refik

Konyada belediye ekmeği karne ile verecek

Konya (Akşam) — Ekmek tedarikinde sıkıntı çekildiğinden Belediye şehirden karne usulünü tatbik etmeye karar vermiştir. Belediye hububat satın alacak ve maliyet fiatı üzerinden ekmek satacaktır. Yeni karne usulü bu ay sonunda tatbik edilecektir.

Emelimiz:

PERİ MEMNUN ETMEK

Kundura Mağazası

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

ANTİKA

Bembeyaz saçlı, uzun boylu adam antika eşyanın satıldığı çarşıya girdi. Ağır adımlarla etrafı seyrede ede ilerliyordu. Bu kapalı ve karanlık denilecek derecede loş yerde asırlardan arta kalan şeyler açıkta, meraklı gözlerle serilmisti. Neler yoktu ki?..

Mal sahipleri bembeyaz saçlı ve ancak eli yaşında görünen adama büyük bir saygı gösteriyorlardı. Onun alâkadâr olduğu eski bir şey, meselâ bir gümüş ayna, yahut bir «geşmi bülbül», bir kılıç en yüksek yerde bile olsa hemen indiriliyor, tozları alınıyor ve kendisine gösteriliyordu. Belli idi ki ak saçlı, dimdik vücutlu, ve hâlâ yakışıklı olan bu adam, bu çarşının en iyi müşterisi idi.

Sermet, — ak saçlı adam — bu tepe pencerelerinden ince bir sütun halinde içerisinde güneş ışığı süzülün loş çarşısı çok sevdirdi. Onun eski eşya ile dolu olan kapısından adımını içeriye attığı zaman sanki tarihin içine girmiş gibi olurdu.

Eskiden böyle antika, eski eşya meraklı filân yoktu. Daha tatlı, daha heyecanlı bir takım mesgulliyetleri vardı. Hayatından renk renk, çeşit çeşit birçok kadın geçmişti. Ve bu sırada tabii Sermet Kâmil antikaları düşünecek vakit bulamamıştı.

Halbuki şimdi gönlü kapılarını arkasından sımsıkı sürmelemiş, kendisini tamamiyle eski eşyaya, sevgili antikalarına vermişti. Çok zengin-di ve biraz sair ruhu bir adamdı da... Her zaman olduğu gibi bugün de çarşıda rafları dolurdu, yahut öbek öbek asılan öteberiye dikkatle süzüyor, gördüklerinin etrafında uzun uzun hayaller kuruyordu. İşte şu gümüş kadın kemeri kim bilir kaç yüz sene önce yaşamış genç bir odalığın incecek belini dolamıştı. Şu kesme billûrlu zarif avize kim bilir hangi konakların geniş salonlarını aydınlatmıştı. Üzerindeki sayısız mumların ışığında beki de asıklar, cinayetler, kışkınlık ve büyük ihtiras sahneleri geçmişti. Ve muhakkak şu yerlerde duran Venedik aynasında yüzlerce, binlerce hayal belipir kaybolmuştu. Şu altın kupaların kenarına kim bilir ne sıcak dudaklar değmiş, ondan zevk almış, serinlemişti.

Sermet, loş ve esrarengiz çehreli çarşıda ilerlerken esnaftan bir adam yolunu kesti:

— Efendim, zatı âliniz için pek enteresan bir şey ayırdım. Lütfen şöyle buyur mazmununuz?.. diyerek onu kendi eşyasının bulunduğu kısma götürdü. Bir takım öte berinin içinden küçücük, ince bir hançer çıkardı. Gayet sanatkârane yapılmış bir şeydi. Sapında yanyana üç yakut, çarşının loşluğu içinde parıl parıl yanıyordu.

Sermet:

— Güzel hançer... Fakat niçin bu kadar ince ve küçük?.. diye sordu.

Malın sahibi izah etti:

— Kadın hançeri... Çok eski bir şey... Venedik işi... Borjyalar zamanından kalma bir şey... Malum ya o zaman birçok kadınlar, hele asilzade olanlar böyle süslü hançerler taşırlarmış... Hatta bunlardan bazıları hançerleri çorap bağlarının arasına yerleştirirmiş... İşte bu küçücük hançer onlardan biridir. Sap tarafına dikkat ettiniz mi?..

— Ne var?..

— Bakınız..

Adam böyle söyliyerek hançerin baş tarafını burğu gibi döndürmeğe, burmağa başladı. Bu suretle hançerin sapının ucunda bir oyuk meydana çıkmıştı. Sermet sordu:

— Nedir o?..

— Zehir saklanacak yer... Malum ya o zamanlar Borjyaların sarayı bin bir dalâvereye, bin bir entrika ile dolu bir yer... Aşk yüzünden birbirlerini zehirliyenler mi istersiniz, hançerliyenler mi?.. Belki de şu gördüğünüz hançer meşhur Lükres Borjyaya aittir. Çünkü bu ihtiraslı ka-

dının hançer taşıdığı muhakkak gibidir...

Lâkin tam bu esnada Sermedin biraz ilerisinde, çarşının koyu loşluğu içinde bir genç kız hayali belirmişti. Gözleri taze nisan yağrağı renginde, kuş ağzı gibi küçücük ve yuvrak ağızlı bir kız... Sanki gençlik timsali gibi idi. Sermet ona hayranlıktan ziyade hayretle bakıyordu. Bu eski çarşının içinde, bu asırlardan kalma eşya arasında yeşil gözülü ve kuş ağızlı kız büsbütün gençleşiyor, büsbütün taze görünüyordu. İhtiyar antikaların onun arasında garip bir tezat hemen göze çarpıyordu.

Genç kız elleri cebinde, ilk defa bu acayip yerdeki eski şeyleri büyük bir hayretle seyredererek ilerliyordu. Sermedin gözünün önünde nefis bir tablo çizilmiş gibi idi.

Eski çarşı, eski eşyalar arasında gayet genç bir güzel kız!.. Lâkin yanındaki adam hançeri ona doğru uzatarak:

— Çok kıymetli bir şeydir... Kacırmanın efendim!.. deyince silkindi. Zaten genç kız da çarşının loşluğu içinde kaybolmuş ve sola doğru ayrılan sokağa sapmıştı.

Sermet onun arkasından bakarken kendi gençliğini, eski parlak ve güneşli günleri hatırlamıştı.

Hançeri satın aldı. Onu kâğıda sardırı. İşte bu sırada çarşının ilerisinde bir gürültü oldu. Evvelâ kırılan bir şeyin çıkardığı ses... Sonra bir adamın bağırması:

— Dikkat efendim!.. Tamam 350 lira verip aldım ben bunu... Parça parça oldu... Derhal ödelisiniz.. yoksa şuradan suraya gidemeyiz... Bırakmam siz!..

Sermet hiç meraklı bir adam sayılamazdı. Fakat 350 lira kıymetinde olan ve kırılan şeyi görmek istedi. Geri döndü. Gürültünün olduğu yere gitti. O zaman gördüğü şey kendisini pek şaşırttı.

Biraz evvelki genç kız dehşet içinde ayakta duruyor, karşısında kısa boylu, karmakarıksaç saçlı bir adam yereki bir takım kırık porselen parçalarını göstererek:

— Bunun için tamam 350 tane gümüş lirayı kendi elceğizimle saydım. Hemen paramı ödemelisiniz... Yoksa şimdi polis çağıracağım!.. diyordu.

Genç kız utançından harab olmuş bir halde:

— Fakat efendim... Yanımda bu kadar para yok ki!.. diye kekeleyordu.

Sermet onlara yaklaştı. Ve taze yaprak rengi gözülü genç kıza şimdi çok daha yakından görüyordu. Onun yüzü kıpkırmızı olmuştu. Küçük bu lak memeleri, iki kırmızı biber ucu halini almıştı. Yüzünün çizgileri gerilmişti. Ağlayacak gibi idi. Dudakları büzüldüğü için ağız büsbütün küçülmüştü. Sermet kısa boylu adama sordu:

— Ne oldu?..

— Efendim, hani dün size gösterdiğim Çin işi porselen papağanı heykeli yok mu idi?.. Küçük heykel... Bu bayan gerçekten dirseğe çarptı. Papağan düştü, kırıldı. Ben de çoluk çocuk sahibi adamım paramı istiyorum... Versin 350 lirama...

Sermet yanındaki bu taze yüzün haline baktı. Ne derin bir teessür içinde idi. Sonra dükkancıya döndü:

— Dünkü papağan değil mi bu?.. Hani sarı kanatları var... Fakat siz onu dün bana 175 liraya bıraktınız ya... Ben almamıştım...

Adam bozuldu:

— Evet amma... O fiat zatı âlinize idi...

— O halde papağanı gene ben alıyorum!

— Fakat kırıldı efendim...

— Zarar yok... Ben tamir ettiririm, yapıtırtırım. Eksikinden iyi olur.

Böyle söyliyerek cüzdanını çıkar-mıştı. Genç kız ona:

— Lâkin efendim... Nasıl olur?.. Sermet:

— Pekâlâ olur...

Türk Maarif Cemiyeti İstanbul
Kadirga erkek talebe yurdu
müdürlüğünden:

Yurdumuz bu sene yemekli ve yatılı olarak açılmış ve talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır. Yurda yazılmak isteyen orta, lise ve yüksek okullar talebesinin devam etmekte oldukları okulların vesikalarıyla birlikte pazardan maada her gün saat: 9 - 12, 14 - 17 de yurt müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur. Fazla malûmat almak isteyenler yurt müdürlüğüne müracaat etmelidirler. (8276) «10403»

Yapı ve imar işleri ilânı
Nafia Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: İstanbulda Beyazıtta Zeynep hanım köşkü yerinde yapılacak Fen ve Edebiyat Fakültesi birinci kısım inşaatıdır. Kesif bedeli 845970 lira 60 kuruştur.

2 — Eksiltme 2/10/1942 cuma günü saat 15 de Nafia Vekâleti Yapı ve İmar İşleri Eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak «42,30» kırk iki lira otuz kuruş bedel mukabilinde Ankara'da Yapı ve İmar İşleri Reisliğinden ve İstanbul'da Nafia Müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girelilmek için isteklilerin usulü dairesinde «37588,82» otuz yedi bin beş yüz seksen sekiz lira seksen iki kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve Nafia Vekâletinden bu iş için alınmış ehliyet vesikası ibraz etmeleri lâzımdır.

İşbu vesika almak için isteklilerin eksiltme tarihinden en az tatil günleri hariç üç gün evvel bir istida ile Nafia Vekâletine müracaat etmeleri ve dilekçelerine en az bir kalemde bu işe benzer «400,000» liralık bir iş yaptığna dair işi yaptırın idarelerden alınmış vesika rapet emeleri muktezidir.

5 — İstekliler teklif mektuplarını ihale günü olan 2/10/1942 cuma günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Eksiltme Komisyonu Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Postada olacak getikmeler kabul edilmez. «7991» «10097»

Eleşkirt Mal Müdürlüğünden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Eleşkirt kazasında yapılan hükümet binası İkmalî inşaatıdır. 2 — Kesif bedeli 33008 lira 89 kuruştur.

3 — Eksiltme 24/9/1942 perşembe günü saat 15 e kadar kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak lira kuruş bedel mukabilinde Eleşkirt Maliye Dairesinden alınabilir. Ve Ağrı Nafia Müdürlüğünde görülebilir.

5 — Eksiltmeye girmek için isteklilerin 2475 lira 67 kuruş muvakkat teminat vermeleri ve Ağrı vilâyetinden bu işe girebileceklerine dair alınmış vesika ibraz etmeleri muktezidir. Bu vesika için eksiltmenin yapılacağı gündün en az üç gün evvel bir istida ile isteklilerin Ağrı vilâyeti makamına müracaatları ve bu müracaatlarına şimdiye kadar yaptıkları benzeri inşaatı ait işleri ypatırmış dârelerden aldıkları vesikaları rapetmeleri lâzımdır. Bu müddet zarfında vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye giremeyeceklerdir.

6 — İsteklilerin teklif mektuplarını ihale günü olan 5 Birinci teğrin 942 pazartesi günü saat 14 e kadar Eleşkirt Mal Müdürlüğü dairesinde müteşekkil komisyona makbuz mukabilinde teslim edeceklerdir. Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmeyecektir. «10147»

İstanbul jandarma satın alma komisyonundan:

Bir kilosuna «14» kuruş fiyat tahmin edilen «16200:20250» kilo kuru ot ile kilosuna «12» kuruş fiyat tahmin edilen «10800:13500» kilo saman 28/9/1942 pazartesi saat 15 de İstanbul Taksiminde J. Sa. Al. Ko. numunda açık eksiltme ile alınacaktır. Bu iki kalem malzemenin ayrı ayrı isteklilerle ihalesi caizdir. Otun ilk teminatı 212 lira 63 kuruş ve samanın teminatı da 121 lira 50 kuruş ve her ikisinin birden teminatı 334 lira 13 kuruştur. Şartname parasız her gün komisyonumuzdan alınır. İsteklilerin kanunen ibrazı icap eden vesika ve teminat mektup veyamakbuzlarla eksiltme gün ve saatinde komisyonumuza gelmeleri. «9827»

Deniz Fabrikaları

Deniz levazım satılma komisyonundan:

1 — Fabrikalarımız malzeme anbarı için 85 - 140 lira ücretli bir bağ anbarı alınacaktır.

2 — İsteklilerin bu işlerde çalışmış oldukları dair vesikalarıyla birlikte Gölcük deniz fabrikaları Genel müdürlüğüne müracaatları. «9986»

— Ben bu haykeli kırdım ama... En iyisi siz bana adresinizi veriniz. Ben size bu parayı ödiyeyim.

— O da olur...

Sermet 175 lirayı sayıyordu. Fakat 170 e gelince yanındaki genç kız çantasını açtı:

— Beş lirasını ben vereceğim... Yanımda altı lira para var... dedi.

Sermet onun izleti nefisini kırmamak için gülümsedi, teklifini kabul etti:

— Peki... dedi.

Ve genç kızın beş lirasını da üstüne ekliyerek parayı tamamladı. Kırmızı heykeli sahibine verdi.

Heykelin kırık parçaları paket edildi, kızı verildi.

Çarşının kapısı önünde genç kız:

— Size şimdi 170 lira borcum var...

Hikmet Feridun Es

YEDİKULE ZİNDANLARINDA

Tefrika No. 16

Yazan: İskender F. SERTELLİ

Ah ne korkunç bir rüya idi bu. Allah hayırlara tebdi! etsin... Hiç hoşuma gitmedi vallahi. Başımın gözümün sadakası olarak hemen Eyüp Sultan hazretlerine bir koyun adadım... Yarın cuma namazından sonra Eyübe git ve adadığım koyunu orada kesiver oğul!

Hamza, kendi rüyasından sonra bu rüyayı da dinleyince irkildi. Manevîyatı sarıladı.

— Adam sen de, insan her gece bir çeşit rüya görüyor.

Diye söylendi. İhtiyar kadın kurban parasını verdi:

— Yarnı adadımı sakın ihmal etme, oğul! Başımızda bir felâket dolaşıyorsa, onu bu adakla savuşturmuş oluruz.

Ayşe rüyaya ehemmiyet vermediği için, ihtiyar rüyasını anlatırken, o mütemadiyen gülmüyordu.

Hamza büyük annesinin sözünü dinledi. Ertesi günü bir kurbanlık koyun alarak kütürüm büyük annesinin adanını yerine getirdi. Eyüp Sultana gitti ve cuma namazından sonra koyunu kestirerek, etini fıkaraya dağıttı.

Hamza Eyipten eve dönerken, hâlâ bir gece önce rüyasında dağdan Ayşe ile birlikte nasıl yuvarlandığını hatırlıyor ve tüyleri ürperiyordu.

Birbirine bağlı olan bu küçük hâdiseler ve tesadüflerden sonra Hamzanın Ayşeye olan itidamı birdenbire sarılmıştı. Ona karşı daima güler yüzlü görünüyordu, fakat içinde gittikçik derinleşen bir takım şüpheler belirdiyordu.

Hamza Yedikuledeki nöbetini arasıra arkadaşına bırakarak geceleri üstüste eve gitmeğe ve Ayşe ile daha fazla meşgul olmağa başlamıştı.

...

Papanın bir mektubu

Hamza Ayşesile yaşayadursun...

O günlerde dillerde dolağan bir hâdise Hamzanın da kulağına gelmişti. Mesele şu idi: Bir gün Halic İskeleye toplanan yabancı tacirler arasında mühim bir konuşma geçmiş, Saraya mensup memurlardan bir İtalyanca biliyormuş.. Pervasızca konuşan bu yabancı tacirleri dilemiş, Çok mühim bir mevzu temas ettiklerini görmüş. Saraya dönmüş.. Veziriazam Kara Mustafa paşaya duyduklarını anlatmış:

«Devletim! demiş. İki Venedik taciri İstanbul ticaret maksadile değil, bizim harb kabiliyetimizi teklif ke gelmiş. Bunu konuşmalarından anladım. Hatta bir taneşi şöyle dedi: (Venedik elçisinin burada uyuduğunu görüyorum. İstanbulda meğer neler dönüyormuş. Elçi bize bunları neden bildiriyor? Türkler, yeni bir harbe girecek halde midir. Yoksa fazla mı yıpranmıştır? Bunu, elçinin tahkik dîp bildirmesi lâzımdır. Ben bu sözleri duyunca işi abdallığa vurdum... Ve tacirlerin konuşmalarını sonuna kadar dinledim. Bunlar tehlikeli adamlardır.»

İşte bu hâdise üzerine Halic kayık iskelesine memurlar gönderilmiş.. Bir başka gün yine burada toplanıp konuşurlarken, ikisinin de yaklaşımlar.. Saraya götürmüşler. Veziriazam bunları sorguya çekmiş.. Üzerlerini aratmış Birinin koyundan şu mealde bir mektup çıkmış:

«İstanbul gittiğin zaman ilk yapacağın iş, padişahın bu yıl içinde sefere çıkmağa niyeti olup olmadığını anlamak olacaktır. Eğer niyeti varsa, böyle bir hazırlık hissedersen, bu seferin istikameti neresidir? Bu noktayı mutlaka öğrenmelisin. Her işi elçi ye bırakma... Onun için fazla iki düşkünlü bir adamdır diyorlar. Bu meseleleri ona sormadan tahkik et, iyizünü öğrenmediğin her hangi bir meseleyi bana yazma Bana sadece gözünle gördüğün ve kulağınla duyduğun hakikatleri bildir.»

Oryen VIII.

Kara Mustafa paşa bu mektubun, Papa sekizinci Oryen tarafından yazıldığını anladı:

— İçimizde, yurdumuza casus gönderiyorlar da habiremiş olmuyor. Bu ne rezalet! Bu ne gaflet!

Diye bağırarak, üzerinde mektup çıkan adama sordu:

— Sen ne zaman geldin İstanbul'a? — Bir hafta kadar oluyor.

— Papa, bizim her zaman hâfzede bileceğimiz ve Türkün harbinden hiç bir zaman yılmayacağını bilmiyor mu? Seni buraya kadar göndermesinin faydası nedir.

— Efendim, ben casus değilim. Gerek Papa hazretleri gerekse venedik senato azaları tamamilde ve rıyasız Türk dostudurlar. Ancak Avrupa da son günlerde bir dedikodu başladı: Güya, efendimiz Bağdat muzafferiyetinden sonra bu ilkbahar mevsiminde Akdenize muazzam bir donama gönderecek ve bir çok yabancı sahilleri vurduracakmışınız. Papa hazretleri buna ihtimal vermemekle beraber, gafil avlanmaktan da korkarak, kuluza memleketin umumi durumunu tahkik etmekteyim emil buyurdular.

— Burada elçiniz varken, sizi buraya göndermesi hiç de dostça bir hareket değildir.

— Eçimiz çok sarhoş bir adamdır, onu senato reisinin akrabası olduğu için değiştiriyorlar. Yoksa memleketimize hiç bir zaman faydalı bir adam değildir.

— Bu arkadaşın da oradan beraber mi geldi?

— Hayır. Onunla burada tanıştım. Benim eski dostlarımdandır. Kendisinin siyasetle hiç bir alakası yoktur. Buraya kumaş getirip satar.

— Pekâlâ. Onu serbes bırakıyorum. Sana gelince, misafiriniz olarak, tahkikat bitinceye kadar burada kalacakmış!

Sinyor Antoniyos, arkadaşı önünde izaz edildi. Fakat, arkadaşı gittikçik ten sonra, kendisini o akşam Yedikule zindanlarına gönderip hapsettiler.

İşte bu hâdise o günlerde uzun ve meraklı dedikodulara yol açmış bulunuyordu. Herkesin ağızında:

«Yakında harb var.»

«Venediklilerle aramız açılmış.»

«Padişah ilkbaharda Akdenize büyük bir donanma gönderecekmiş. Yeni ülkeler zaptedecekmiş.»

Gibi heyecanlı sözler dolaşıyordu. Eğer sinyor Antoniyosun üzerindeki Papa Sekizinci Adriyen'in mektubu çıkmamış olsaydı, ne bu dedikodulara meydan verilecekti, ne de sinyor Antoniyos hapse atılacaktı.

İstanbuldaki Venedikliler Antoniyos — tahkikat bitinceye kadar — sarayda misafir kalacak sanıyordu. Onun Yedikuleye atıldığından hiç birinin haberi yoktu.

Yedikulede hapsedilen Antoniyos kimdir?

Garip bir tesadüf eseri olarak sinyor Antoniyos, zindanda öldüğü sanılan Asımının evvelce yattığı odaya atılmışlardı.

Antoniyos burada yatıyordu.

Antoniyos, köşede yanan kandil ziyası altında, duvarlardaki bütün yazıları okuyordu.

Bir gün Antoniyosun gözüne, duvarda yazılı olan şu satırlar ilşt:

«Ben bir şövalyenin kızı idim. Akdenizde Türklerin eline düşerek İstanbul'a geldim. Beni saraya verdiler. Padişah gözdesi oldum. Birkaç ay saltanat sürdükten sonra, bir iltifata uğruyarak buraya atıldım. Şu dört duvarın arasında anamın, babamın, memleketimin hasretini çekeerek inliyorum...»

L.

(Arkası var)

BİLLÛRŞİŞE

AŞK VE MACERA ROMANI

Tefrika No: 77

Yazar: (Vâ - Nû)

Dozları azaz azar vererek kalbi alıştırma... Ve saatinde de ruhları koklatma...

Ruhi, yukarıda telâş içinde:

«Eyyvah... Geliyorlar... Nereye kaçmalı?.. Sofada saklanacak yer yok... Maymunun odasına giremem, bir münasebetsizlik yapar: hayyandır... Kapalı kapıları açmak tecrübesine girmişem. İhtimal rezeler girdirir... Hem vakit yok, hem belki uygunsuz bir yerdir... İyisi mi, gene Handanın yattığı odaya...»

Karyolanın altına gizlenirim... Şu Köseyle cadı kaynanasının neler konuştuğunu da o sayede işitirim...»

Duvarın dibinden bir gölge gibi kaydı, gitti.

Evvelâ küçük odaya, oradan da yatağa odasına... Kedi çevikliği ile, karyolanın altına gizlendi.

Bir an orada bekledi. Arkası sıra Meclis

merdivendekiler de geldi. Konuşmaları burada da duyuldu:

— Uyuması mükemmel, maşşallah aslançığım...

— Evet... Artık bu işin ustası olduk küşüfem...

— Yüzü de melekler gibi... Hah hah hah... İläç letafetini hiç bozmuyor...

— Tabii bozmaz... Çünkü Hintliler, bu ilâci, ağzını aramak, esrarını öğrenmek istedikleri gözdelelerine verilermiş...

— Demek «Aslan bey» dedikleri Orhan Sami bey bu küçük hanımı yatağında görüyor... Karşısına oturup «buhramı geçsin!» diye bekliyor... Fakat onun eski ve hakiki sevgilisi olduğuna aklına bile getirmeyip... Zevcesi Bedriye hanım sanıyor... Şaşılacak şey... Hah hah hah... İyi bir ceza... Fakat ne ta-

hah... İläce rağmen gene güzel kalıyor, pašalım...

Köse, masanın üzerindeki şişelerle oynuyordu.

Alaycı alaycı:

— Kiskanıyor musunuz üvey kızınızı yoksa?..

— Hmhm... Nesini kiskanacakmışım, neden kiskanacakmışım?..

— Neden olacak?.. «Aslan beyden»...

— Haydi haydi...

— Biz kırk kişiyiz, birbirimizi biliriz... Hem bu kadar içli dışlı olduk, birbirimizin sırlarını öğren-

dık... Niçin benden gizlemeli, kaynanacığım?.. Açılın açılın...

Saraylı hanım, çingiraklı kahkahalarının birini attı:

— Vallahi kiskanmıyorum...

Bilâkis...

— Bilâkis mi?

— Tabii...

— Niçin tabii?..

— Tabii, çünkü...

Cüce, karyolanın altından, bu üvey kız - üvey ana rekabetinin facialaşmış hikâyesini dinlerken, saraylı hanımın ayaklarına bakıyordu. Başparmağının yanındaki kemikler ceviz büyüklüğünde dışarı uğramış bu sivri burunlu iskarpinler, dur-

dukları yerde, hırçın hırçın tepini-

— ... Tabii, çünkü... Şayet Handan çirkinleşmiş olsaydı, bu, pek de intikam sayılmazdı, pašalım...

Orhan Sami ile birbirlerine denk olmazlardı... Halbuki onlar bütün dünyada birbirlerini beğendiler. Seviştiler. Ve Handan, bu ilâce rağmen güzel kalıyor... İki sevgili yanı yana geliyorlar... İkisi de, birbirini için hâlâ arzu edilir vaziyette... Birbirlerinin mevcudiyetinden haber alsalar, büyük bir saadete kavuşacaklar... Fakat imkân yok... Biz, aralarında incecek bir perde indirmiş bulunuyoruz: O perde, ilâçların, Handanda yarattığı dumanlı kafadır... İşte bu yüzden, yani sırf bizim sebebimizden anlaşıyorlar, sevişemiyorlar...

KÜÇÜK İLANLARI

1 - İŞ ARIYANLAR

BAYAN DAKTİLO — Eski Türkçe-yl de bilen bir daktilo iş arıyor. Akşam'da N. Ç. D. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

TÜRKÇE, ALMANCA — Stenografiye ve daktilo bilen Türk bayan yarım günlük iş arıyor. Akşam'da Eminler'e mektupla müracaat. — 1

YÜKSEK EVLERDE — (Odalar temizliği haric) lüks sofracı iş arıyor. Tecrübeli gösterişli orta yaşlı vazifesine meraklı Akşam'da «Lâik» remize mektupla müracaat. — 2

YÜKSEK MİMAR — Talebesi uygun bir iş aramaktadır. (Saraçhane-başı Bursalı Tahir Bey sok. No. 5/1 de Asım) adresine müracaat. — 1

2 - İŞÇİ ARIYANLAR

ALAFRANGA VE ALATURKA — Yemek yapmasını bilen iyi bir aklı kadın 40 - 45 yaş arasında olması. Akşam'da S. H. rümuzuna mektupla müracaat. — 3

BEŞ AYLIK — Bir çocuğa bakabilecek bir Türk bayana ihtiyaç vardır. Vakıf matbaası veznedarı Behram Uzcana müracaatları. — 2

DİKİŞ BİLEN — İşçi arıyor. Beyoğlu Galatasaray Eminnevrus sokak 10 numaralı Panalya apartmanında Viola kadın terzihanesine müracaat edilmesi. — 3

OLSEN AVRUPA SALONU — Kadın terzihanesi kalifa, çırak, canlı manken aranmaktadır. Mankenler 1,55 ten yukarı boy, 60 - 63 kilo olacak. İstiklal caddesi 117/2 — 3

BİR ARABACI ARIYOR — Çatalca'da fabrikatör Ali Haydar Gürener'e müracaat. — 2

USTA ÇÖZGÜCÜ ARIYOR — Anadolunun iyi bir yerinde pamuklu mensucat fabrikasında çalıştırılmak üzere usta çözücülere ihtiyaç vardır. İsteklilerin İstanbul Merkez postahane caddesi Yeni Valde hanında 79 No. lu yazıhaneye müracaatları. — 3

120 LİRA ÜCRETLİ — Ankara'da bir mağazaya idare edebilecek parfümeri ve tuhafiyeye satısından anılar bir tezgahlara ihtiyaç var. Cuma, cumartesi günleri Çiçekpazarı Altı Parmak han No. 20 - 21 e müracaat. — 3

BEŞ NÜFUSLU BİR AİLE NEZDİNDE — Dolgun maaşla yemek ve ev hizmeti yapmasını bilen Türk bayan lüzmür. Tahlakale caddesinde 96 numaralı kundura boyalı imalâthane-sine saat 9 - 12 ye kadar müracaatları. Telefon 21147. — 7

KATİP DAKTİLO ARIYOR — Yazısı düzgün hesabı kuvvetli genç bir bay veya bayana ihtiyaç vardır. Resim ve tercümeihsal ile birlikte İst. 419 numaralı posta kutusuna mektupla müracaat. — 1

3 - SATILIK EŞYA

ŞİK BİR PİYANO — Ucuz satılıktır. Taksim Feridiye caddesi No. 21 — 1

ACELE SATILIK KELEPİR ALMAN PİYANOSU — Fatih İskender Paşa mahallesinde Feyzullah Efendi sokak No. 23 e cumartesi ve pazar günleri üçten sonra. — 1

VAMPİR — Elektrik süpürgesi, 75 lıra, SU TULUMBASI — Sıhli marka, yeni, 3 faz elektrik, bir parmak, hemen kullanılabilir teferüatla, 200 lıra. Sağlık Yurdu, telefon 20107. — 1

ACELE SATILIK — Cerrahlı ve beyliye âletleri. Arzu edenler her gün öğleye kadar Kadıköy Mühürdar Cihannasrasker sokak 59 No. ya müracaatları. — 2

SATILIK — Bir demir tulumba çiftte silindiri ve motörü ile beraber. Müracaat: Sirkeci Hocaapaşa hamamı, bay Hakkı. — 3

SATILIK ŞÖMİNE — Odu ve kömür yakar Avrupa mamulatından aralı 83X80X55 büyüklüğündedir. Fatih iftalye caddesi Güneş apartmanı No. 2 ye müracaat. — 1

KARA VE DENİZ — İşlerine elverişli 350 devirli sekse beygir kuvvetinde az kullanılmış gayet sağlam Gülmaks marka mazotla işler bir motor satılıktır. İsteyenler Galatada Mahmudiye caddesinde 194 numarada Şefik Dinçolaya müracaatları. — 1

SU ISITMAĞA MAHSUS — hiç kullanılmamış (Junkers) marka banyo göfbeni ve elektrik firması acele satılıktır. Müracaat: Osmanbey Nigâr apt. No. 8 — 1

SATILIK DENİZ MOTÖRÜ — Halî faaliyette olup her bir âlatı seyriyatı mevcut 9 rümum tonluk mazotla müteharrik deniz motörü satılıktır. Müracaat: Galata Fermeneciler caddesi 59 No da terzi Anastas Lalis. — 1

KULLANILMAMIŞ — Yepyeni AEG marka elektrik süpürge, bir kütüp-

SATILIK EŞYA — Bir adet Amerikan somye bir adet çocuk karyolası ve Remington az kullanılmış yaza makinesi Avrupa hezaran altı adet sandalya, Taksim Lâmartin caddesi Çelik Palas kapıcısına müracaat. — 1

DOKTORLARA ELVERİŞLİ — «Walters» marka, üç hastaya birlikte tatbik edilebilen az kullanılmış Diatermi cihazı teferüatla beraber satılıktır. Müracaat: Telefon 81133. — 6

78 - 80 METRE KADAR — Meşeden yapılmış çok temiz vaziyette park ile inşaat için kalas ve su tesisatına ait muhtelif demir borular satılıktır. Sıhahlocağı karşısında 251 numaraya müracaat. Telefon 81333. — 1

40 SENE EVVEL — Haydarpaşa Hımanî inşa edilmiş çekilmiş fotoğraflar ve limanın inşaatından evvelki Haydarpaşa iskelesinin resimleri, kartpostalları birer liraya alınır. Saat 18 - 21 arası 60894 No. ya telefon edilmesi. — 5

DOKTORLARA FIRSAT — Satılık PANTOSTA makinesi ve VAMPİR masaj makinesi. Çok az kullanılmış fiatler ehvendir. Müracaat: Cuma ve pazarın maada hergün dış tabibî Muhiddin Mazlûm Akgün, Murakkithane caddesi Telefon (Hergün) (60210) — 2

SATILIK FEVKALÂDE MOBİLYA — Ağır malzeme ile yapılmış yeni çok tüyü ipek divan, büyük vitrin, mavin maa secadeler, sair Akşam'da Tarih rümuzuna mektupla müracaat. — 1

4 - Kiralık - Satılık

4100 LİRA — Tarlabasına iki dakikalık altı oda bahçeli kâğır hane, 200 lıra tamir ister. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

7500 LİRA — Taksime tam iki dakikalık dñz yol, altı oda her katta muntazam mutbak, bahçeli hane. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

22000 LİRA — Tarlabasına bir dakikalık 110 lıra gelirlil beşer oda üç katlı apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

26000 LİRA — Maçka Hacıemrin sokak 115 lıra gelirlil dördü büyük oda üç katlı apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

29000 LİRA — Beyoğluna müvazi caddede 143 lıra gelirlil üçer odalı dört katlı dükkânli apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

29000 LİRA — Şişli tramvayına iki dakikalık 137 lıra gelirlil üçer oda banyo altı daireli apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

30.000 LİRA — Sakızağacı 170 lıra gelirlil üç oda hol beş katlı dükkânli apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

35.000 LİRA — Kurtuluş 2040 lıra gelirlil ikişer odalı banyolu sekiz daireli apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

30.000 LİRA — Şaşkımbakkal tren hattı ile şose arası dört dönüm camlı bahçe içinde yedi odalı köşk. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

30.000 LİRA — Cadebostanı asfalt üzerinde bir dönüm bağlık ağaçlık yedi oda villâ. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

3.000 LİRA — Lânga caddesi 30 lıra kiralık beş oda iki kat bahçeli ahşap hane. Lâleli, tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

10000 LİRA — Lâleli köşe 70 lıra gelirlil üçer odalı iki katlı apartman. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

4500 LİRA — Kumkapı Nisancasında 4 oda yağlı boyalı müşambalı kuyu sarınc büyük bahçe kâğır hane. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

30.000 LİRA — Fatih 150 lıra gelirlil ikişer üçer odalı 4 katlı deniz görür apartman. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

14000 LİRA — Şişli tramvaya üç dakikalık 75 lıra gelirlil 4 oda 3 kat bahçeli apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

37000 LİRA — Nisantaşı tramvaya 3 dakikalık 180 lıra gelirlil 4 oda üç buçuk katlı apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

37000 LİRA — Tarlabası caddesi 150 lıra beşer oda beş kat 3 dükkânli apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

46000 LİRA — Sürpapog yandan tramvay görür 2400 lıra gelirlil 4 odalı 4 katlı apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

50000 LİRA — Şişli tramvaya iki dakikalık 190 lıra gelirlil beşer oda 4 kat manzaralı apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

16000 LİRA — Kurtuluş tramvaya bir dakikalık 82 lıra gelirlil 4 oda üç katlı apartman. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

16000 LİRA — Küçükyalı Bostancı tren tramvaya 5 dakikalık bir dönüm bahçe asfalt üstü yedi oda villâ. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

33000 LİRA — Mecidiyeköy çok işlenmiş üç buçuk dönüm bağ bahçe meyvalık 8 oda villâ. Taksim Abdülhakhamit caddesi 23 Bozkurt emlak. Telefon: 43532. — 1

DİKKAT — Bozkurt Emlâk Bül-yükadının her mevkinde Heybeli Plâjda Suadiye asfalt. Taksim bahçe karşısı, Cihangir deniz üstü, Şişli Maçka rana caddede çok değerli arsaları satıktadır. — 1

2500 LİRA — Bayezitte tramvay görür üç oda müşambalı hane. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

16000 LİRA — Bayezitte Cırsıkapi tramvay görür 70 lıra gelirlil 9 oda apartmana çevrillir bina. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

20000 LİRA — Lâleli merkezde 1440 lıra gelirlil 3 oda 4 daireli sevimli apartman. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

60000 LİRA — Fatih 300 lıra gelirlil 3, 4 odalı 6 katlı apartman. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

15000 LİRA — Silivrikapi 18 dönüm bağ bahçelik 4 odalı nım kârgir köşk. Lâleli tramvay durağı 247 Bozkurt emlak. — 1

KİRALIK EV — Boğaziçinde Vanköy caddesinde 36 No. lu dört odalı bir yalı gelecek mayıs sonuna kadar kiraltılır. Mobilyalıdır. İçindekilere müracaat. Telefon: 42042. — 1

UCUZ SATILIK EV — Beyoğlu Yeninehirde Vişneci sokağında 17 No. dört oda ve müstemlât üç katlı kâğır ev acele 1300 liraya satılıktır. Görüşmek için 18 den 19 a kadar Galata Ada han 35/1 No. ya müracaat. — 1

DEVREN SATILIK TÛTÛNCÜ DÛKKÂNI — Kadıköyünün en işlek bir yeri olan Altiyol ağzında 163 No. lu dükkân devren satılıktır. Müracaat: Kapalıçarşı Cevahir Bedesten 32/33 Mehmet Hüseyin Kazgan. — 1

DEVREN SATILIK BERBER DÛKKÂNI — Masafı gayet az geliri fevkalâde elektrik havagayı terkusu hep otomatik dışarıya azmet dolayısıyla acele satılıktır. Sahibine müracaat. Beyoğlu Taksim Sıraseli No. 18 Han. — 1

KİRALIK APARTMAN — Tallimhane Aydede caddesinde Hatay apartmanı 3 numaralı daire mobilyalı olarak kiraltılır. Banyo sıcak su kalorifer vardır. Her gün saat 10 dan 11,1/2 kadar içindekilere müracaat. — 1

KİRALIK İMALÂTHANE — Kurtuluş Sinemköy Savaş sokak tramvaya yarım dakikalık mesafede Nevşehir apartmanı karşısında her türlü imalâthaneye uygun büyük bir depo kiraltılır. — 1

KİRALIK ARDİYE — Beşiktaşta Hayreddin iskelesiyle tramvay caddesi arasında vesniti nakliyelerin hareketına elverişli bir mevkinde. Müracaat: Beşiktaş Barbaros meydanı Mahkeme sokak No. 2 üst kat. — 1

DEVREN SATILIK BAKKALİYE — Maçkanın işlek bir yerinde Teşvikiye cad. No. 113. Teşvikiye Pazarına müracaat. — 1

100.000 LİRADAN 250.000 LİRAYA KADAR — İstanbul, Galata ve Beyoğlu civarında satılık han ve apartmanlar arıyor. İyi şartlarla satmak isteyenlerin Selek Türk Emlâk Bürosuna Ömerabıt han 2/23. Müracaatları. Telefon: 42368. — 3

SATILIK İKİ KÖŞK VE BOSTAN — İskele 10 dakikalık mesafede Mesire Sular yolu üzerinde bostan kuyusu ve müstemlâtı, Sıyır Sular caddesi No. 12 bay Fahrettin. — 1

5000 LİRADAN 1.000.000 LİRAYA KADAR — Her yerde her cins emlak almak ve satmak arzu edenlerin: Ferdi Selek Türk Emlâk Bürosuna müracaatları. Galata Ömerabıt han kat 2 No. 23. Telefon: 42368. — 2

İYİ BİR FIRSAT — Devren satılık dükkân: Galatada Necatibey caddesinde 90 No. lu işlek dükkân satılıktır. İçindekilere müracaat. — 4

ŞİSLİDE — Modern bir villâ 5 oda 1 hol, möbelle kiralık. Müracaat: Şiş-

15000 LİRAYA SATILIK KÂRGİR KÖŞK — İki katlı yedi oda tatlı kuyu suyu meyva ağaçları olan ve tramvaya bir dakikalık mesafede Üsküdar Zeynep Kâmlı hastanesinin civarında Kapı ağası Hasan bey sokak No. 25 — 5

BESİKTAŞTA SATILIK EV — Ortahacı camgöz sokak No. 18 de dört odalı elektrikli ve terkusu olan gayet kullanışlı bir ev. Görüşmek için Beşiktaş Barbaros meydanı mahkeme çıkmaşı No. 2 üst kata müracaat. — 2

BESİKTAŞTA — Denize ve tramvay caddesine yakın garaja ve depoya elverişli 400 M2 arsa kiraltılır. Müracaat: Beşiktaş dış tabibi Pepo Hayon. — 2

1400 LİRAYA ACELE 287 M.2 SATILIK ARSA — Çapa tramvay durağına 3 dakikalık, Fatih Fevzi paşa caddesi No. 78 Özgür. — 3

SATILIK DÛKKÂN — Çarşıkapıda Mahfazacılar içinde Tokatlıyan diye maruf dükkân satılıktır. Yepyeni, iki katlı, üç odalıdır. Ayda 100 lıra geliri vardır. Satın almak isteyenlerin: Ankara caddesi, Adalet han No. 16 - 17 e müracaatları. Tel. 20673 — 1

KİRALIK APARTMAN — Bebekte rihim önünde kalorifer, sıcak su ve tekml konforu havi yedi odalı manzaralı bir apartman dairesi mobilyalı veya mobilyesiz kiraltılır. Telefon: (60439) — 5

BEYOĞLUNDA — İki üç odalı müstakl konforlu apartman dairesi ve yahud erkeksiz aile nezdinde bir oda bir salon yemelik yemeksiz kiralanacaktır. Telefon: 20096 — 3

22000 LİRAYA SATILIK — Kârgir bir apartman. Müracaat Küçük Bebek 12 numaraya. — 2

KADIKÖYÜNÜN İYİ BİR YERİNDE — Ap. veya ev arıyor. (Akşam'da Ev) rümuzuna mektupla müracaat. — 2

KİRALIK MÖBLE APARTMAN — Beş oda tam konforlu Nisantaşı yeni eşya, telefon, Seneliği peşin verilmek şartıyla. Akşam'da Tarih Dirimsoy rümuzuna mektupla acele müracaat. — 1

SATILIK MÜKEMMEL EV VE ARSA — Teşvikiye mahallesinde Fırm sokak No. 11, 6 odalı ev bitişliğinde ki 230 metre arsa köşe başı arsa ve ev maktun 35000 liradır. İçindekilere müracaat. — 1

SENELİĞİ PEŞİN KİRALIK APARTMAN ARIYOR — İstanbul semtinde dört veya beş odalı bir daire arıyor. Saat 11-12 arasında 23215 telefona. — 1

ACELE SATILIK İKİ EV — Bakırköy Reyhan sok. 9 - 11 30 oda müstemlâtı bahçeli iki ev ucuz satılıktır. Bakırköy İskele cad. 61 No. ya müracaat. — 1

FINDIKLIDA — İki cephe fevkalâde manzaralı ahşap ev arsası fiatne satılıktır. Görmek ve görüşmek için Cihangir camisi karşısında Kumrulu sokakta 26 numaralı apartmanın (6) ci dairene her gün (2) ye kadar müracaat olunması — 3

DEVREN SATILIK BAKKALİYE DÛKKÂNI — Lâleli Genç Türk sokak No. 1. İçindekilere müracaat. — 1

5 - MÜTEFERİK

BİR ALMAN BAYAN ÖĞRET-MEN — Talebelere, büyüklere gramer ve muhabere dersleri verir. Kolay metotla altı ay zarfında Almanca öğretir. Her yere gider. Mükesselerde memurlar ve mağazalarda çalışanlara stenografi ve mektup yazma öğretir. Akşam'da P.S.K. — 1

İYİ TÜRKÇE VE FRANZIZCA — Bilen bir bayan 5 - 10 yaşındaki çocuklara ders vermek için günde 2-3 saat mûsaadeti vardır. Arzu edenler Yeşilköy 18 - 54 e telefon edebilirler. — 1

BİR İNGİLİZ BAYI — Ehven ücretle mükemmel İngiliz lisan dersleri verecektir. Çok kolay ve seri metot «Lessons» rümuzuna mektupla müracaat. — 1

HİSSEDAR ARIYANLARA — 5 ilâ 20 bin lıra ile esaslı ve teminatlı işlere iştirak ederim. Akşam'da Atru rümuzuna mektupla müracaat. — 1

SATILIK ARSA — Göztepe mektep karşısında caddede üzerinde kadastraca müfrez 1833 metre arsa satılıktır. Gazetemiz idare müdürlüğünde müracaat. — 1

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ — Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden — 1

S N - NK - AFA — Evlâd — Okay — A Ö - inşaat — H İ K — M S - Mühendis — İğüzar — Esaslı — C 29 H - ER - N. Ç. D - C. N - Atru - Lessons — P.S.K. — 176 - Kâtip — D.N. — Tazer — Emin'er — İşık — 1

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldirmaları rica ederiz.

Yabancı memleketlere TALEBE GÖNDERİLECEK İktisat Vekâletinden:

Maden, izabe, makine, elektrik ve kimya Yüksek Mühendisi yetiştirilmek ve bunlardan bir kısmına mensucat ve kâğıt ihtisası yaptırılmak üzere müsabaka imtihanı ile yabancı memleketlere 60 erkek talebe gönderilecektir.

1.) Müsabaka imtihanına gireceklerin aşağıdaki şartları haiz olmaları lazımdır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve Türk ırkından bulunmak,
b) 17 yaşını bitirmiş, 25 yaşını geçmemiş olmak,
c) İyi hal ve ahlâk sahibi olmak (1941 - 1942 ders yılında mektep müdâvimi olmayanlar doğruluk kâğıdı ibraz edeceklerdir.)

d) Bulasıcı hastalıklarla mâlûl olmamak, sıhhati tam olmak, bünyesi mühendislik yapmağa ve madene tefrik edilecekler için ocaklarda çalışmağa müsait bulunmak,
e) Lise olgunluk diplomasını ibraz etmek veya bu derecede tahsil gördüğü Maarif Vekillliğince tasdik edilmek.

2.) Birinci maddede yazılı evsafı hâiz olan taliplerin Ankara M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğüne ve İstanbul'da Sümerbank İstanbul Şubesine bir istida ile 21/10/1942 akşamına kadar müracaat etmiş olmaları lazımdır. İstidada yukarıda yazılı tahsil kollarından hangisinin takip edilmek istenildiği tasarih edilecektir.

3.) İstidaya aşağıda yazılı vesaik bağlanacaktır:

a) Nüfus hüviyet cüzdanı veya sureti
b) Mektep diploması veya vesikası
c) İyi hal kâğıdı
d) 4 adet 6X9 ebadında fotoğraf
4.) İmtihan 26/10/1942 tarihinde Ankara M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğünde ve İstanbul'da Sümerbank İstanbul Şubesinde yapılacaktır.

5.) İmtihana girmek şartlarını hâiz olup vesai ki tam olarak vermiş bulunanların 23/10/1942 tarihinde sıhhi muayeneleri icra edileceğinden bu tarihte saat dokuzda Ankara M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğünde ve İstanbul'da Sümerbank İstanbul Şubesinde bulunmaları şarttır.

6.) İmtihan aşağıda yazılı derslerden yapılacaktır.

a) Cebir,
b) Geometri,
c) Aritmetik,
d) Trigonometri,
e) Fizik,
f) Kimya,
g) Enebi dil (Bilgilerine göre: Fransızca, Almanca, İngilizce)

7.) İmtihanda muvaffak olanlar birinci maddede yazılı tahsil kollarına ayrılacaklardır. Tefrik hakkı imtihan heyetinin salâhiyeti dahilinde olup bu tefrik taliplerin istedikleri kollarla mümkün mertebe nazarı itibara alınmak suretiler imtihanda gösterecekleri muvaffakiyete ve sıhhi muayenelerinin verdiği neticeye göre yapılacaktır.

Heyetin vereceği kararı kabul etmeyenler gönderilmiyecektir.

8.) Maden Mühendisliği için tefrik edilenler tahsillerini M. T. A. Enstitüsü nezareti altında yapacaklardır. Bunlar:

a) Enebi memleketlere gönderilmeden evvel Zonguldak maden ocakları dahilinde en az 9 ay çalıştırılacak ve yevmiye 150 kuruş alacaklardır.

b) Talebe akşamları yabancı dil dersi görecektir ve 9 ayın hitamında ameli çalışmadan iyi not alanlar yabancı dilden imtihana tâbi tutulacak ve ehliyet gösterenler yüksek tahsil için yabancı memleketlere gönderilecektir.

c) Staj devresinde talebe kazancı ile geçinecek, dilediği yerde ikamet edebilecek ve ancak fevkalâde istidatları görülen ve fakir oldukları anlaşılanlara ayrıca her ay on liraya kadar nakdi yardım yapılacaktır.

d) Stajda ve lisanda muvaffak olanlar arzu ettikleri takdirde yatılı ve parasız olan Zonguldak Maden Teknisyen Mektebinin ikinci sınıfına imtihansız alınarak aynı ders senesi sonunda ikinci ve üçüncü sınıfların imtihanlarını birden verip dördüncü sınıfa terfi edebilecekler ve bu sınıfı da ikmal ile «Maden Teknisyeni» ünvanı ile mektepten mezun olanlar, Devlet bareminde 30 lıra aslı maaşla iş alabileceklerdir.

9.) Madenden başka mühendislikler için tefrik edilecekler doğrudan doğruya yabancı memleketlere gönderilecekler ve Sümerbankın tayin edeceği program dahilinde ve Sümerbank hesabına tahsil edeceklerdir.

10.) Talebeler avdetlerinde tahsillerinin iki misli müddetle hizmet edeceklerine ve aksi takdirde tahsil masraflarını faizi ile defaten ödeyeceklerine dair müteselsil kefil bir taahhütname vereceklerdir.

11.) Ankara ve İstanbul'da diğer yerlerden imtihan için

